

Gorenjski Glas

TOREK, 19. MARCA 2024

LETO LXXVII, ŠT. 23, CENA 2,50 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Preboj druge cevi predora Karavanke

Včeraj so globoko pod Karavankami, 3446 metrov od vhoda v predor na Hrušici, ob prisotnosti predsednika vlade Roberta Goloba slovesno zaznamovali preboj druge cevi avtocestnega predora Karavanke.

URŠKA PETERNEL

Hrušica – »Danes je poseben dan, dan za veselje, ko lahko s ponosom govorimo o premagovanju ovir, kakršna je tudi gorska veriga Karavanke.« S temi besedami je predsednik vlade Robert Golob pospremil včerajšnji simbolični preboj druge cevi predora Karavanke. Ob prisotnosti koroškega deželnega glavarja Petra Kaiserja, ministrice za infrastrukturo Alenke Bratušek, predsednika uprave Darsa Davida Skornška in drugih so slovesno zaznamovali konec podzemnega dela izkopa tudi na slovenski strani.

Na državni meji z Avstrijo je delavec izvajalca Cengiz simbolično prebil še zadnje centimetre, ki so ločevali slovenski in avstrijski del vzhodne predorske cevi, zatem pa je sledilo pristrčno srečanje s prijatelji z avstrijske strani. Slovesnost ob vходу v predor, ki jo je povezovala Bernarda Žarn, je zatem popestril Ansambel Saša Avsenika.

Na avstrijski strani so dela začeli že leta 2018, svoj del podzemnega izkopa pa zaključili septembra 2021. Dela na slovenski strani je turški gradbinec Cengiz začel šele avgusta 2020, glavni razlog za kasnejši začetek pa

so bile pritožbe na izbiro izvajalca. Ob tem je ministrica Alenka Bratušek izrazila upanje, da se takšni zapleti v prihodnje ne bodo več dogajali. Po pogodbi naj bi dela na slovenski strani stala 120 milijonov evrov z DDV, a bodo dražja za okrog devet milijonov – kot so pojasnili v družbi Dars, zaradi podražitev materialov, energentov in gradbene mehanizacije.

Promet po novozgrajeni cevi naj bi stekel konec leta 2025, a bo še nekaj časa potekal dvosmerno, saj bodo takoj po odprtju nove cevi zaprti obstoječi cev in jo začeli obnavljati.

▶ 2. stran Včerajšnji simbolični preboj druge cevi / Foto: Gorazd Kavčič

Prvi poleti v Planici že jutri

S preizkusom letalnice se bo jutri v Planici začel finale v smučarskih poletih za skakalce, skakalke pa v četrtek čaka zadnja tekma sezone, ko bo kristalni globus dvignila Nika Prevc.

VILMA STANOVNIK

Planica – Za našimi smučarskimi skakalkami in skakalci je še en uspešen konec tedna, ko so na letalnici v Vikersundu na zmagovalem odru stali Ema Klinec, Domen Prevc in Timi Zajc, za drugo mesto na skandinavski turneji pa še Peter Prevc.

Veliki kristalni globus za skupno zmago med ženskami si je že priborila Nika Prevc, med moškimi pa Stefan Kraft. Nika bo globus prejela po četrtkovi tekmi, Stefan Kraft pa po nedeljski tekmi v Planici.

▶ 10. stran

V Planici te dni potekajo zaključna dela za pripravo letalnice, kjer bodo tekmovali moški, in Bloudkove skakalnice, na kateri se bodo pomerile ženske. / Foto: Gorazd Kavčič

Za nizkoogljično prihodnost

Mestna občina Kranj in Elektro Gorenjska sta dva izmed osemnajstih podpisnikov konzorcijske pogodbe za vzpostavitev ekosistema vodika iz nizkoogljičnih virov.

MAŠA LIKOSAR

Ljubljana – V zadnjem času so že večkrat opozorili na potencialne priložnosti vodikovega ekosistema iz nizkoogljičnih virov in možne pozitivne učinke za industrijo in družbo. Slovensko-japonski

poslovni svet, Inženirska akademija Slovenije in družba Eles so z namenom, da bi pospešili uvedbo vodika kot trajnostnega goriva prihodnosti, sestavili konzorcij deležnikov s podobnimi interesi in načrti.

▶ 3. stran

KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO

od 12. do 15. strani

Priloga: deželne novice

GORENJSKA

Kje bi bilo medvedki Mici bolje

Nevladne organizacije pozivajo k preselitvi zadnjih štirih medvedov, ki še živijo v ujetništvu, v zavetišča v naravi. Med njimi je tudi medvedka Mici, ki že dvaindvajset let živi pri gostilni Lovski dom Stol.

4

GORENJSKA

Nadzornik poleg redarjev

Občina Bled se na pomanjkanje občinskih redarjev odziva z zaposlitvijo nadzornika parkirišč. Nadziral bo plačevanje parkirnine in kršitve pri uporabi letnih dovolilnic ali dovoljenj za parkiranje.

5

KRONIKA

Skupaj rešujemo življenja

Na regijski slovesnosti ob dnevu Civilne zaščite so podelili dva zlata, dvanajst srebrnih in osemnajst bronastih znakov. V težkih trenutkih Slovenci pokažemo svojo solidarnost, sočutje.

16

ZANIMIVOSTI

Namesto po novega na popravilo

V letošnji akciji Podaljšaj lajf svojemu aparatu – servisiraj sodeluje tudi Kranjčan Sašo Šegula, ki se s servisiranjem računalnikov ukvarja že trinajst let.

22

VREME

Danes bo delno oblačno. Jutri zjutraj bo po nižjih meglah, čez dan bo sončno. V četrtek bo sončno z nekaj oblačnosti.

0/15 °C

jutri: večinoma sončno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Jure Lesar in Krila ptice na Ortofestu

Jure Lesar je glasbenik in tekstopisec, ki ga na slovenskih odrih in radijskih valovih spremljamo že dobro desetletje. Svoje občutke deli skozi lucidna besedila v spremljavi prepoznavnega kitarskega zvoka. Kot ustanovitelj in frontman skupine Eskobars je izdal dva studijska albuma (Eskobars in Ni dovolj), nato pa kot solo izvajalec še dva albuma (Zemljini sin in Je kaj novega), vključno z uspešnicami Drugačen, Mestno kolo, Parfum in Gdč. Blond. Njegove nastope spremlja zasedba Krila ptice, ki na odru spretno preklaplja med spevnimi baladami in pravim rokenrolom. V torek, 2. aprila, bodo v sklopu Ortofesta nastopili v Orto baru v Ljubljani. Če imamo tudi med naroč-

niki Gorenjskega glasa njihove oboževalce, naj odgovorijo na vprašanje: Od kod prihaja Jure Lesar? Do nedelje, 24. marca, pošljite odgovor na koticsek@g-glas.si in sodelovali boste v žrebanju za dve vstopnici.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **MARIJA FERLAN** iz Domžal.

Kranj diha z vojašnico

Minister za obrambo Marjan Šarec je ob obisku Vojašnice Petra Petriča v Kranju poudaril dobro sodelovanje mesta in vojašnice. »Vse izzive rešujemo z roko v roki,« je poudaril.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Poslanci odbora državnega zbora za obrambo so v sredo obiskali Vojašnico Petra Petriča v Kranju, kjer so se seznanili z delovanjem Logistične brigade. Poleg ministra za obrambo Marjana Šarca so tri člane odbora sprejeli še namestnik načelnika Generalštaba brigadir Uroš Paternus, namestnik poveljnika Poveljstva sil polkovnik Igor Šepec in poveljnik Logistične brigade polkovnik Aleksander Vidregar.

Predsednik odbora dr. Martin Premk je pojasnil, da je bil sredin obisk le eden v nizu njihovih rednih obiskov enot Slovenske vojske, na katerih se člani odbora seznanjajo z njihovim delovanjem s ciljem, da izboljšajo delovanje Slovenske vojske. »Da Slovensko vojsko naredimo močno in učinkovito, tako kot si jo državljani zaslužijo. Sicer pa mislim, da so državljani lansko leto med poplavami Slovensko vojsko lahko spoznali v najboljši luči,« je povedal. »Logistična vojska je zelo pomembna enota Slovenske vojske, ena od treh brigad. A odbor ne pomaga posameznim enotam, temveč Slovenski vojski in ministrstvu za obrambo kot sistemu. Obisk je bil sicer zelo uspešen in odgovorili

Logistična brigada je odigrala veliko vlogo v poplavah in požaru na Krasu, je ob obisku odbora državnega zbora za obrambo v kranjski vojašnici poudaril minister Marjan Šarec.

/ Foto: Gorazd Kavčič

so nam na vsa vprašanja,« je dodal.

Minister Marjan Šarec je pojasnil, da ministrstvo z odborom za obrambo v tem mandatu zelo dobro sodeluje. »Imajo velik posluš za Slovensko vojsko, njene potrebe, modernizacijo, čemur smo ta hip priča. V Sloveniji že dolgo nismo bili priča takemu sodelovanju,« je dejal in dodal, da posebno pozornost posvečajo tudi terenskim obiskom, na katerih se odbor seznanja z dogajanjem in stanjem v Slovenski vojski, »kajti

iz parlamentarne dvorane se drugače vidi kot na terenu«. Kot je poudaril, je obisk v Kranju pomemben

poteka tudi v luči podnebnih sprememb, saj se izvaja tudi energijska sanacija. Seznanili smo se tudi s stanjem

»Državljeni so lansko leto med poplavami Slovensko vojsko lahko spoznali v najboljši luči.«

tudi iz vidika, ker je Logistična brigada odigrala veliko vlogo v lanskim poplavah in predlanskem požaru na Krasu.

Ob tem je Šarec poudaril, da na območju kranjske vojašnice ta hip poteka obnova hangarjev. »Modernizacija

tehnik in številčnostjo enote, s čimer se pravzaprav vsak dan ukvarjamo na ministrstvu. Kranj je zagotovo mesto, ki z vojašnico zelo dobro sodeluje, s katero skupaj diha. Vse morebitne izzive rešujemo z roko v roki in tako bo tudi v prihodnje.«

Preboj druge cevi predora Karavanke

1. stran

Kot so pojasnili v družbi Dars, so izkopna dela potekala v zahtevnih geoloških razmerah, zlasti na razdalji tisoč metrov, ko je prihajalo do zruškov kamnin in de-

poteka tudi izdelava temeljev notranje obloge, gradnja talnega oboka, vgradnja drenaže in hidroizolacije, betoniranje notranje betonske obloge in vmesnega stropa ter izvedba karavanskega vodovoda.

predoru sledi še vgradnja elektrostrojne opreme v novi cevi, ki naj bi se začela decembra.

Ves promet tri leta po novi cevi

Po načrtih bodo novo cev za promet odprli konec leta 2025. A bo promet po njej še nekaj časa potekal dvosmerno, saj bodo po odprtju nove cevi zaprli obstoječo, zahodno cev in jo začeli obnavljati. To naj bi trajalo do konca leta 2028, sledilo bo čezmejno testiranje, enosmerni promet po obeh cevah pa naj bi stekel v začetku leta 2029.

Kako se je začelo

Razpis za graditelja druge cevi je sicer Dars objavil decembra 2017. Hkrati je razpis za gradbena dela na avstrijski strani objavil tudi Asfinag, ki je po pravnomočno sklenjenem postopku

Predsednik vlade Robert Golob (desno) ob srečanju s prijatelji z avstrijske strani ob včerajšnjem preboju druge predorske cevi. / Foto: Gorazd Kavčič

Predor Karavanke so odprli 1. junija 2021. Prvi potnik, ki ga je ob odprtju prevozil, je bil turški državljani. Doslej se je skozi peljalo že 83 milijonov vozil.

formacije betonske obloge. Zato je izkop v tem delu potekal počasneje, dnevno so napredovali zgolj za 0,8 metra, vgraditi pa so morali več podpornih elementov. Zaradi težavnih razmer so bila izkopna dela lani poleti celo za dva meseca ustavljena.

Katera dela sledijo

Po preboju zgornje polovice predorske cevi zdaj sledi dokončanje izkopnih del, kar naj bi trajalo do konca aprila. Sočasno pa v predoru že

Še ostala zaključna gradbena dela naj bi bila zaključena do konca novembra.

Zunaj predora že gradijo portalno stavbo z galerijo, še ta mesec pa bodo začeli graditi tudi manjkajoči del avtoceste od cestninske postaje do novega mostu čez Savo v dolžini 620 metrov. Prav tako bodo uredili pristajališče za helikopterje in začeli urejati lokacije, kamor so odlagali izkopni material.

Po zaključku gradbenih in pleskarskih del v

javnega naročanja izbrane izvajalca uvedel v delo septembra 2018. Na slovenski strani pa se je zapletlo, saj je izbor graditelja predora zaradi pritožb neizbranih

Na gradbišču trenutno dela okrog dvesto delavcev, dela v predoru potekajo 24 ur na dan.

izvajalcev postal pravnomočen šele v začetku leta 2020. Izbrani izvajalec Cengiz je tako izkopna dela na slovenski strani začel konec avgusta 2020.

Za nizkoogljično prihodnost

1. stran

Konzorcij oblikujejo vsa večja podjetja nacionalnega elektroenergetskega sektorja, med njimi tudi družba Elektro Gorenjska. Pridružile so se še tri občine, poleg Mestne občine Kranj še Mestna občina Ljubljana in Občina Ajdovščina. Po mnogih kriterijih se zdi konzorcij vsebinsko in kompetenčno najmočnejši konzorcij na Slovenskem doslej. Združuje namreč več kot 6500 strokovnjakov iz različnih področij in desetletja izkušenj industrijskega inženiringa.

Uspeh odvisen od prizadevanj

Kot je ob podpisu konzorcijske pogodbe pojasnil direktor družbe Eles in predsednik Slovensko-japonskega poslovnega sveta Aleksander Mervar, je minilo leto in pol, odkar je takratnemu predsedniku japonske agencije za napredne ener-

Aleksander Mervar, direktor družbe Eles in predsednik Slovensko-japonskega poslovnega sveta / Foto: Tina Dokl

Oblikovanje konzorcija so podprla tudi ministrstva za zunanje in evropske zadeve, za okolje, podnebje in energijo, za gospodarstvo, turizem in šport ter za visoko šolstvo, znanost in inovacije. Dogodka so se udeležili ministri vseh omenjenih ministrstev. »Nove tehnologije, zlasti tiste, povezane z vodikom, so ključni gradniki za učinkovit boj proti podnebnim spremembam,« je

aktivno sodeluje v projektu Slovenske vojske Reshub, ki med drugim predvideva vgradnjo elektrolizerjev in proizvodno ter hrambo vodika. S konzorcijem pričakuje možnost sodelovanja z japonskimi partnerji, na demonstracijskih in prihodnjih projektih, ki se bodo oblikovali na področju vodika. »Kot je denimo proizvodnja vodika oziroma postavitve elektrolizerjev, kjer vidimo

predstavila priložnost, ki jo ponuja Eles. »Morda se še ne zavedamo, kako pomemben korak je bil storjen s podpisom konzorcijske pogodbe, vodik bo namreč imel v prihodnosti najpomembnejšo vlogo,« je prepričan župan.

Prepoznavna priložnost za sodelovanje

Konzorcij lahko vzpostavljanje vodikovega ekosistema podpre z zagotavljanjem infrastrukture za demonstracijske projekte, elektroenergetskega omrežja za prenos in distribucijo nizkoogljične energije, prenosnega in distribucijskega plinskega omrežja za mešanje vodika z zemeljskim plinom, sistemov za proizvodnjo in shranjevanje električne energije, uporabnikov vodika in drugih ključnih virov. Vendar pa nima partnerja s proizvodnimi zmogljivostmi vodikove opreme in s tehničnim strokovnim znanjem, ki bi lahko pomagal, da bi vodi-

Ivan Šmon, predsednik uprave družbe Elektro Gorenjska

Matjaž Rakovec, župan Mestne občine Kranj / Foto: Tina Dokl

getske in industrijske tehnologije (Nedo) izrazil nameru, da bi v Sloveniji sestavili konzorcij za vodikove tehnologije. Z njim bi poiskali japonskega partnerja, ki bi lahko kandidiral za nepovratna sredstva agencije Nedo. Dodal je, da je takrat prejel spodbuden odgovor, vendar tudi jasno sporočilo, da bo uspeh odvisen od prizadevanj konzorcija.

med drugim opozoril Bojan Kumer, minister za okolje, podnebje in energijo.

Pomemben mejnik

Ivan Šmon, predsednik uprave Elektra Gorenjska, je poudaril, da je podpis konzorcijske pogodbe mejnik v razvoju vodikovega ekosistema in prizadevanjih za brezogljično družbo. Spomnil je, da Elektro Gorenjska že

največ priložnosti za našo družbo,« je dejal Šmon.

Uvedbe mestnih ter primestnih avtobusov in komunalnih vozil s pogonom na vodik pa si v prihodnje nada j kranjski župan Matjaž Rakovec. Dejal je, da sta v Kranju dve večji lokaciji, kjer bi bile lahko nameščene vodikove polnilnice. Zadovoljen je, da jim je družba Elektro Gorenjska

kov ekosistem postal resničnost. Zato konzorcij na tem področju prepoznavna priložnost za nadaljevanje sodelovanja med slovenskimi in tujimi partnerji ter za razvoj mednarodnih projektov na področju vodikovih tehnologij, ki lahko po uspešni implementaciji v Sloveniji služijo kot model za države članice Evropske unije in druge države po svetu.

K

KOMENTAR
ANA ŠUBIČ

Pomlad in sreča

Potem ko smo v začetku tega meseca zakorakali v meteorološko pomlad, se jutri s prihodom spomladanskega enakonočja začneja še koledarska. Tisti, ki jim zima ni pri srcu, se uradnega začetka pomladi zagotovo razveselijo, čeprav pretekla zima niti ni pokazala prav ostrih zob.

Meteorološki podatki so več kot zgovorni: Zadnja meteorološka zima je bila pri nas izjemno topla, pravzaprav najtoplejša vsaj od leta 1950. Od sedemdesetih let prejšnjega stoletja se je zimska temperatura zvišala že za več kot 2,5 stopinje, ugotavljajo meteorologi. Pa tudi, da je bila pretekla zima že sedma nadpovprečno topla zapored. Snega je bilo vsaj v nižinah bolj kot ne za vzorec, o idilični zasneženi zimi, kakršne so bile v preteklosti, ni bilo ne duha ne sluha.

Kakorkoli že, prehod iz zime v pomlad letos ne bo prav izrazit. Že res, da bo jutri malo po četrti uri zjutraj nastopilo enakonočje in da bo nato svetlejši del dneva vse daljši, a je že v zimskih mesecih večkrat dišalo po pomladi oz. še več: temperature so bile neredko že povsem spomladanske. Tako se je tudi narava že začela prebujati, zato le upajmo, da nas ne bo v prihodnjih tednih zima še kaj oplazila, vsekakor ne s kakšno pozebo.

Jutrišnji 20. marec pa ni samo prvi pomladni dan, pač pa tudi mednarodni dan sreče. K njej stremi domala vsak.

Aristotel jo je opredelil kot najvišje dobro, v SSKJ pa na primer lahko preberemo, da je sreča »razmeroma trajno stanje velikega duševnega ugodja«. Sreča ima mnogo obrazov, o njej imamo različne predstave. Nekaterim so najpomembnejši denar, karierni dosežki, materialne dobrine. A pehanje za vsem tem postane v trenutku, ko posameznika prizemljijo huda bolezen, nepomembno; takrat hrepeni po zdravju, iskrenem objemu, spodbudnih besedah. Družine, ki živijo v pomanjkanju, si – poleg zdravja in dobrih odnosov – želijo zgolj dostojno življenje brez nenehnega strahu, kaj bo prinesel jutri, topel in varen dom, boljše prihodnost za otroke. Marsikdo pa je denimo srečen, ko naredi nekaj dobrega za drugega in ga spravi v dobro voljo.

Z leti človek spoznava, da je, tako kot veleva pregovor, sreča v majhnih stvareh. In da drži tudi, da je sreča opoteča, se pravi minljiva. Zato je še toliko bolj pomembno, da jo znamo uzreti v vsakodnevnih malenkostih. Da smo hvaležni že, da smo se zjutraj izognili prometni konici, za prijazen SMS, sproščujoč sprehod v gozd ali pa ne nazadnje, da nam je dano občutiti še en prihod pomladi. Tako kot ta prebujanje življenje v naravi, naj ta letni čas, ki s seboj prinaša več sonca in daljše dneve, prebudi tudi naša srca ter nas napolni z energijo in optimizem. Pa srečno!

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubič

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodič Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubič, Simon Šubič, Nika Toporiš, Ana Volčjak Aleksič
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Jana Triller, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Vseeno bo treba urediti financiranje

NIKA TOPORIŠ

Ljubljana – Do leta 2028 bo Slovenija imela še enkrat toliko kliničnih psihologov, kot jih ima danes, so sporočili iz Zbornice kliničnih psihologov (ZKP), vendar se brez systemskega financiranja lahko čez nekaj let ponovno znajdemo v težavah. Povečano število kliničnih psihologov bo izboljšalo dostopnost do pomoči na področju duševnega zdravja,

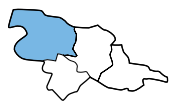
skrajšalo čakalne dobe za prvi pregled in povečalo dostopnost do psihoterapije v zdravstvenem sistemu.

V preteklosti je število kliničnih psihologov zaradi neurejenega financiranja specializacij, ki so stroškovno bremenile delodajalce, raslo izredno počasi. Kot je pojasnila dr. Sana Čoderl Dobnik, predsednica ZKP, je Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja napovedovala od 25 do 30 specializacij

na leto v obdobju desetih let. »Žal se ta ukrep sprva ni izvajal, nato pa sta bila sprejeta dva interventna zakona, ki sta končno zagotovila financiranje skupno sto specializacij iz klinične psihologije s strani ministrstva za zdravje,« je dejala dr. Čoderl Dobnik in dodala, da pa je vseeno treba urediti systemsko financiranje specializacij, sicer bomo čez 10 ali 15 let ponovno v težavah.

V ZKP so pripravili tudi ukrepe, ki bi jih morali v

Sloveniji izvajati za resnično krajše čakalne vrste za prvi pregled. Med drugim so navedli vzpostavitev načrtovanih centrov za duševno zdravje v zdravstvenih domovih, kadrovske popolnitve timov obstoječih centrov ter systemsko urejenost in povezovanje zdravstva, socialnega varstva ter vzgoje in izobraževanja ter nevladnih organizacij in delodajalcev pri zagotavljanju učinkovitih storitev na področju duševnega zdravja.

Praznik Jesenic

Dvajsetega marca 1929, torej pred 95 leti, so Jesenice dobile mestne pravice, ko je kralj Aleksander Karađorđević trg Jesenice razglasil za mesto.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – Jutri, 20. marca, Jesenice praznujejo občinski praznik. Letos bo praznovanje še bolj slovesno, saj zaznamujemo 95-letnico mesta Jesenice. Dvajsetega marca 1929 so namreč dobile mestne pravice, ko je

Klinar in Kvintet Vintgar, plaketo župana Občine Jesenice Društvo GRS Jesenice, priznanje za uspehe v času šolanja pa Kaja Kalan in Denis Džamastagić.

V sklopu praznovanja tudi letos poteka tradicionalni Jožefov sejem na Stari Savi, ki bo odprt še danes, v torek.

V dneh pred občinskim praznikom na Jesenicah tradicionalno poteka Jožefov sejem. / Foto: Nik Bertonec

kralj Aleksander Karađorđević trg Jesenice skupaj s Plavžem in Savo razglasil za mesto. Osrednja prireditelj ob praznovanju praznika občine Jesenice bo v sredo ob 19.30 v Gledališču Toneta Cufarja na Jesenicah. Pol ure prej, ob 19. uri, bo sprejem nagrajencev na Čufarjevem trgu. Plakete Občine Jesenice bodo letos prejeli Helena Erman, Klemen

Vsako leto ob občinskem prazniku pripravijo tudi Kviz o zgodovini mesta Jesenice za učence in dijake, ki je potekal včeraj v dvorani Kina Železar Jesenice, na voljo pa je tudi spletna oblika kviza na spletni strani Občine Jesenice. Letošnja tema kviza je 150-letnica Pihalnega orkestra Jesenice - Kranjska Gora in 95-letnica mesta Jesenice.

Občasne zapore zaradi sanacije

MARJANA AHAČIČ

Kropa – Iz družbe Slovenski državni gozdovi so sporočili, da so v ponedeljek ob magistralni cesti Kropa-Jamnik začeli sečnjo dreves, ki so bila poškodovana v vetrolopu. Zaradi varnosti voznike pozivajo, naj bodo pozorni na prometno signalizacijo, saj bo občasno prihajalo do kratkotrajnih popolnih zapor ceste. Ker gre

za spravilo lesa z gozdarsko žičnico, namreč obstaja velika nevarnost kotalečega se kamenja, ki lahko pristane na cesti. Vozniki prosijo tudi, naj se ne zadržujejo na cesti pod deloviščem ali se približujejo delovišču. Sečnja in spravilo lesa bosta potekala nad cesto na območju od Slovenske peči do zadnje serpentine, predvidoma pa bodo dela končana v treh tednih.

Sanacijska sečnja bo potekala na parcelah nad cesto Kropa-Jamnik na območju od Slovenske peči do zadnje serpentine.

Kje bi bilo medvedki Mici bolje

Več slovenskih in mednarodnih nevladnih organizacij je na ministrstvo za naravne vire in prostor poslalo skupni poziv za preselitev zadnjih štirih medvedov, ki pri nas še živijo v ujetništvu, v zavetišča v naravi. Ena izmed četverice je tudi medvedka Mici, ki že dvaindvajset let živi pri gostilni Lovski dom Stol v Mostah pri Žirovnici.

MAŠA LIKOSAR

Žirovnica – Osemnajst nevladnih društev in organizacij se je pridružilo prizadevanjem Svetovne organizacije za zaščito živali Four paws (Štiri tace), ki se zaveza za preselitev Mici, Mitka, Maše in Tima v zavetišča za medvede, kjer jim bodo, kot navajajo v pozivu, zagotovljene ustrezne življenjske razmere in redna veterinarska oskrba. Ob tem pozivajo pristojne organe, zlasti ministrstvo za naravne vire in prostor, da sprejmejo takojšnje ukrepe za izvajanje zakonodaje in omogočijo preselitev teh medvedov v zavetišča v naravi.

Moralno nesprejemljivo

»Dejstvo, da Mitko, Maša, Tim in Mici še vedno preživljajo svoje dni v majhnih kletkah kljub zakonski prepovedi zadrževanja medvedov v ujetništvu od leta 2004, je nesprejemljivo,« so navedli, v nadaljevanju pa dodali, da medvedje že desetletja živijo v kletkah ob restavracijah kot predmet zabave obiskovalcem, eden od njih pa živi v kletki v zasebnem živalskem vrtu. »Zapiranje teh živali v majhne kletke, še posebno v bližini restavracij ali v zasebnih živalskih vrtovih, ni le moralno nesprejemljivo, temveč tudi povzroča nedopustljivo trpljenje in zlorabo,« so odločni in zaskrbljeni glede zdravja medvedov, saj naj bi vsi štirje kazali zdravstvene težave.

Med drugim so tudi pojasnili, da so lastniki, ki so živali pridobili pred letom 2004, lahko od pristojnega ministrstva pridobili dovoljenje za njihovo zadrževanje. Ta izjema je veljala tudi po noveli zakona o zaščiti živali, ki je začela veljati aprila 2023 in prav tako prepoveduje zadrževanje medvedov, skotenih v ujetništvu. Za zdravje in dobrobit medvedov je odgovorna Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, za pogoje

Medvedka Mici že 22 let živi v veliki kletki pri gostilni Lovski dom Stol v Mostah pri Žirovnici, zanjo pa skrbi družina Žurga. / Foto: Primož Pičulin

zadrževanja v ujetništvu pa ministrstvo za naravne vire in prostor. »Na obeh ogledih je bilo ugotovljeno, da nihče od lastnikov medvedov ne zadržuje v skladu z zakonodajo,« so zapisali.

Zagotovili ustrezne bivanjske pogoje

Medvedka Mici že 22 let živi v veliki kletki pri gostilni Lovski dom Stol v Mostah pri Žirovnici, zanjo pa skrbi družina Žurga. Kot je zatrnila Ingrid Žurga, so medvedki zagotovili ustrezne bivanjske in življenjske pogoje v skladu z zakonskimi določili. Zanjso namreč pripravili 360 kvadratnih metrov

»Medvedka ni bila vzeta iz divjine, temveč je bila že njena mama skotena v ujetništvu, prav tako Mici. Dobili smo jo pol leta po njenem rojstvu. Prejšnji lastnik jo je ponujal živalskemu vrtu in azilu, a je nikjer niso želeli prevzeti, zato je prišla k nam.«

ograjene površine, ki delno sega v gozd, dva brloga v skali, pretočen bazen, senčen in sončen prostor. Za vse to pa so, kot je dejala, namenili znatna finančna sredstva.

»Medvedka ni bila vzeta iz divjine, temveč je bila že njena mama skotena v ujetništvu, prav tako Mici. Dobili smo jo pol leta po

njenem rojstvu. Prejšnji lastnik jo je ponujal živalskemu vrtu in azilu, a je nikjer niso želeli prevzeti, zato je prišla k nam,« je pojasnila Žurgova, ob tem pa dodala, da je nikakor niso vzeli zavoljo promocije. »Temveč enostavno zato, ker bi v nasprotnem primeru najverjetneje poginila.«

Izkrivljajo dejansko stanje

Žurgova trdi, da informacije o slabem stanju, nezadovoljstvu medvedke Mici, skupaj z omejitvami in pomanjkanjem prostora, ki naj bi vodile do fizične in psihične škode, popolnoma izkrivljajo resničnost in dejansko

morebitne obtožbe o namenu razmnoževanja, smo poskrbeli tudi za njeno sterilizacijo,« poudarja skrbnica. Mici vsako leto pregleda tudi veterinar, ki doslej ni ugotovil zdravstvenih težav, prav tako imajo vsako leto inšpekcijski nadzor, v katerem po navedbah Žurgove ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

Če bi bila Mici odpeljana v tuje okolje, bi bilo njeno preživetje ogroženo, je prepričana Žurgova. »Poleg tega, da bi bila nenadna menjava okolja po 22 letih zanjo zelo stresna, je vprašljivo, ali bi sploh preživela anestezijo, ki bi bila seveda nujna,« je opozorila.

Podali bodo kazensko ovadbo

Družina Žurga, ki zaradi medvedke do zdaj ni imela težav, se je po javnem pozivu za odvzem znašla pod plazom kritik in celo groženj. »Zaradi izkrivljenih podatkov in velike škode, ki nam pri tem nastaja, bomo zoper Društvo za dobrobit živali AniMa in organizacijo Four paws podali kazensko ovadbo,« je napovedala sogovornica, ki je trdo prepričana, da bo Mici ostala v njihovi oskrbi, saj verjame, da organizacijam odvzem ne bo uspel.

Občina Žirovnica okrepila mrežo defibrilatorjev

Breznica – Na pobudo občanov in za zagotovitev hitrega dostopa do defibrilatorja je Občina Žirovnica letos kupila še en avtomatski zunanji defibrilator (AED) znamke Defibtech v skupni vrednosti dva tisoč evrov. Novi defibrilator z ogrevano omarico je nameščen pri mrljiških vežicah na Breznici (na steni ob vhodu v kuhinjo 1). Na območju žirovniške občine je v mreži javno dostopnih defibrilatorjev tako že 15 javno dostopnih defibrilatorjev.

Že peti Portret

Jesenice – Mladinski center (MC) Jesenice, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti – OI Jesenice in Fotografsko društvo Jesenice so pod pokroviteljstvom Fotografske zveze Slovenije pripravili že peti mladinski fotografski natečaj Portret. Avtorji, skupno jih je bilo kar 125, so oddali 490 fotografij, na natečaj so jih sprejeli 219. Podelitev nagrad je potekala minulih petek v dvorani MC Jesenice, razstavo pa si bo v času uradnih ur ali po predhodni najavi mogoče ogledati vse do konca aprila.

Nadzornik poleg redarjev

Občina Bled se na pomanjkanje občinskih redarjev odziva z zaposlitvijo nadzornika parkirišč.

MAŠA LIKOSAR

Bled – Na Občini Bled, kjer so lani izvedli sedem javnih natečajev oziroma razpisov za zaposlitev občinskih redarjev in bili v večini primerov neuspešni, bodo za nadzor nad plačevanjem parkirnine na javni parkirni površini in za nadzor nad kršitvami, ki se nanašajo na letne dovolilnice za parkiranje ali dovoljenja za parkiranje, zaposlili nadzornika parkirišč. »Na ta način bomo razbremenili občinske redarje nalog, ki jih lahko opravlja druga oseba, ki nima redarskih pooblastil,« je pojasnil blejski župan Anton Mežan.

V ta namen je bila ustrezno spremenjena sistemizacija delovnih mest režijskega obrata Občine Bled, ki je pristojen za upravljanje javnih parkirišč. »V teku je tudi natečajni postopek za zaposlitev, na katerega se je prijavilo več kandidatov,« so navedli v obrazložitvi za spremembo veljavnega odloka o urejanju cestnega prometa v občini Bled, po kateri so vzpostavili pravne

Za nadzor nad plačevanjem parkirnine na javnih parkiriščih bodo skrbeli tudi nadzorniki parkirišč. / Foto: Primož Pičulin

podlage za delo nadzornika parkirišč.

Odloku so dodali tri nove odstavke, v katerih so določene pristojnosti upravljavca parkirišč z opredelitvijo dela nadzornika parkirišč. Med drugim določajo, da v primeru, ko upravljavec parkirišč ugotovi, da parkirmina za vozilo ni plačana ali vozilo ni ustrezno označeno z dokazilom o lastništvu veljavne letne

dovolilnice ali dovoljenjem za parkiranje, lahko uporabnik vozila plača dnevno parkirno v skladu z obvestilom upravljavca parkirišč.

Če uporabnik dnevne parkirnine ne poravnava v roku osmih dni od prejema obvestila upravljavca parkirišč, ta lahko poda pisni predlog za začetek prekrškovnega postopka pooblaščenemu prekrškovnemu organu

Občine Bled. Poleg tega lahko v njem poda uporabniku tudi premoženjskopravni zahtevek za plačilo dnevne parkirnine.

Na blejski občini pričakujejo, da bodo imele spremembe pozitivne finančne posledice, saj bo nadzornik parkirišč dopolnil delo občinskih redarjev, ti pa se bodo lahko usmerili v izvajanje drugih nalog.

Razpisi za sofinanciranje kulture, športa in turizma

ALENKA BRUN

Preddvor – Na spletni strani Občine Preddvor so objavljeni javni razpisi za leto 2024, in sicer za zbiranje predlogov za sofinanciranje kulturnih programov in dejavnosti v občini, za zbiranje predlogov za sofinan-

Tokrat ni objavljen Razpis za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva, gozdarstva in podeželja, ker je Občina Preddvor v postopku sprejemanja novega Pravilnika o dodelitvi pomoči.

ciranje športnih programov v občini, za sofinanciranje projektov varovanja kulturne dediščine v občini, za sofinanciranje turistične dejavnosti društev na območju občine, za sofinanciranje izvedbe turističnih in

drugih prireditev v občini, za sprejem predlogov za občinska priznanja, za sofinanciranje programov oz. projektov, ki niso predmet drugih javnih razpisov iz proračuna za leto 2024, donacije in pokroviteljstva župana ter javni poziv za vložitev zahtevkov za delno povračilo stroškov vzdrževanja javnih poti v krajevni skupnosti Kokra v letu 2024.

Tokrat ni objavljen Razpis za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva, gozdarstva in podeželja, ker je Občina Preddvor v postopku sprejemanja novega Pravilnika o dodelitvi pomoči. Po njegovem sprejetju bo objavljen razpis za letošnje leto. Več o javnih razpisih in rokih za prijave lahko preberete na spletni strani občine, dodatne informacije pa lahko dobite tudi po telefonu (04/ 275 10 00, v času uradnih ur) in elektronski pošti (obcina@preddvor.si).

Nove cene vrtca, višja pomoč za novorojence

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Tržiški občinski svetniki so na nedavni seji potrdili višje cene programov za predšolsko vzgojo v občini Tržič, ki bodo veljale od prvega aprila dalje. Za prvo starostno obdobje se cena v primerjavi z obstoječo zvišuje za 5,95 odstotka, za drugo starostno obdobje se zvišuje za 8,78 odstotka, za kombinirani oddelek in oddelek za tri in štiri leta stare otroke pa se cena zvišuje za 2,89 odstotka. Razlog za povišanje cen, kot so utemeljili v Vrtcu Tržič, so višji stroški dela (napredovanje delavcev v plačne razrede,

dvig minimalne plače, višji stroški regresa) in povečanje stroškov energije, materiala in storitev ter cen živil. Občinski svetniki so sprejeli tudi sklep o višji enkratni denarni pomoči za novorojence v občini Tržič za letošnje leto, ki se z 250 evrov zvišuje na 350 evrov. Sprejeli so tudi strategijo razvoja športa v občini Tržič in se seznanili s predlagano strategijo razvoja turizma, pri kateri pa je do 21. marca še čas za pripombe. O strategiji razvoja turizma v občini bodo z upoštevanjem pripomb ponovno odločali na aprilski seji občinskega sveta.

Slovesnost pri Šorlijevem mlinu

Kranj – Krajevna skupnost Vodovodni stolp v sodelovanju s Krajevno organizacijo Zveze borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja ob 80. obletnici tragedije v Šorlijevem mlinu vabi na spominsko slovesnost, ki bo v četrtek, 21. marca, ob 10. uri pri spomeniku na Mali Rupi. Slavnostni govornik bo dr. Ivan Smiljanič, asistent na Inštitutu za novejšo zgodovino. V kulturnem programu se bodo predstavili učenci Osnovne šole Simona Jenka Kranj. Obenem obveščajo, da bo v času spominske slovesnosti od 9.40 do 10.50 zaprta Partizanska cesta na odseku med križiščem s Cesto Kokrškega odreda (na Rupi) in Kurirsko potjo (pri mostu čez Kokro proti Primskovemu). Obvoz bo potekal po Cesti Kokrškega odreda.

Odprtje praznične razstave Pozdravljena, pomlad

Spodnje Duplje – Dijaki Biotehniškega centra Naklo pripravljajo tradicionalno razstavo pred praznikom velike noči z naslovom Pozdravljena, pomlad. Odprli jo bodo v sredo, 20. marca, ob 17. uri v Graščini Duplje, na ogled bo vse do 2. aprila po dogovoru z lastnikom Matjažem Mauserjem. Soorganizator razstave je Kulturno-turistično društvo Pod Krivo jelko Duplje.

Šolska zgodba skozi čas

Letos mineva sto dvajset let od ustanovitve osnovne šole na Koroški Beli, ki jo danes obiskuje 471 učencev. V vasi so sicer prvo šolo zgradili že leta 1858.

NIKA TOPORIŠ

Jesenice – Pouk branja in pisanja naj bi glede na starejše vira na Koroški Beli sprva vodil župnik v privatnih hišah. V vasi so prvo šolo zgradili leta 1858, pozneje pa so zaradi potrebe po večjih prostorih in razredih zgradili večjo šolo s petimi učilnicami in stanovanji za učitelja in služitelja. Šolo so slavnostno odprli 6. oktobra 1904, na njej pa so poučevali krščanski nauk, slovenščino, sadjarstvo, matematiko, prirodnanstvo, zemljepis, petje in zgodovino. Število šoloobveznih otrok je bilo takrat precej manjše, do konca 1939 so zaradi večjega števila učencev zgradili novo poslopje, ki z nekaj prenovami še danes služi svojemu prvotnemu namenu. Šolo danes obiskuje 471 učencev, 425 na matični šoli, kjer imajo dvajset oddelkov, in 46 na podružnični šoli, kjer so razdeljeni v tri oddelke.

Kot je dejala v. d. ravnateljica Sanda Zupan, šola na sedanji lokaciji že 120 let skrbi za vzgojo in izobraževanje krajanov Koroške Bele

Številni glasbeni nastopi so pričarali nasmeh na obraz slehernega posameznika v dvorani.

/ Foto: Nik Bertonec

in okoliških naselij. »Ko se ozremo nazaj, lahko vidimo 120 let neprecenljivih trenutkov, ki so oblikovali življenje številnih generacij. Vsaka učilnica je bila prizorišče raziskovanja, vsak hodnik nosi sledove učiteljev in učencev, vsak zvonec priča o preteklih dogodkih in dosežkih. Naša šola je in je bila več kot le gola stavba. Bila je prostor, kjer so se

stkal vezi prijateljstva, kjer so se rojevale sanje in kjer so učenci in zaposleni skupaj rasli kot posamezniki,« je poudarila Sanda Zupan.

Ob častitljivem jubileju so pred dnevi v Kulturnem domu Julke in Albina Pibernika na Slovenskem Javorniku pripravili pester glasbeni program in podelili priznanja za likovni in literarni natečaj, ki so ga v

okviru praznovanja organizirali na šoli. Učence so povabili, da se pomaknejo v prihodnost in si zamislijo, kako bo šola videti čez 120 let. Med zamislimi je bilo tako mogoče slišati o šoli s 15 nadstropji, dvigalom, bazenom in roboti, z ravnateljico, ki ima namesto glave ekran, pa tudi o predmetih, povezanih z vesoljem, ter vnaprej posnetih urah.

Ob svetovnem dnevu ledvic

V preteklem tednu smo zaznamovali svetovni dan ledvic. Center za krepitev zdravja Kranj je pripravil stojnico, namenjeno ozaveščanju o pomenu zdravih ledvic in preventivnih ukrepih za ohranjanje njihovega zdravja.

NIKA TOPORIŠ

Kranj – Ledvice vsak dan očistijo dvesto litrov krvi – 40-krat po pet litrov. Da se ljudje premalo zavedamo, kako pomemben organ so ledvice, je prepričana dipl. medicinska sestra Mateja Škofic. »Ledvice so kot nekakšen filter v našem telesu, ki čisti kri. Z današnjo stojnico ljudi ozaveščamo o življenjskem pomenu ledvic ter ukrepih, ki jih lahko izvajajo ljudje ter z njimi preprečijo razne bolezni ledvic. Zadovoljni smo, da je odziv ljudi dober, radi se ustavijo, pomerijo tlak, veliko sprašujejo, vzamejo informativne letake, je pa res malo ljudi, ki vedo, da je danes svetovni dan ledvic,« je pojasnila Mateja Škofic. Na stojnici si je bilo mogoče

izmeriti krvni tlak, omogočeno pa je bilo tudi merjenje beljakovin v urinu, ki so po besedah medicinske sestre lahko kazalniki različnih tveganj. Kot je dejala, so ledvice organ, ki uravnava vodno ravnovesje in ravnovesje različnih snovi v telesu, zato je pomembno, da ljudje pijemo veliko tekočine. »S tem mislimo vodo, ta je še vedno najbolj zdrava. Ljudje pogosto mislijo, da spijejo dovolj, vendar različni sokovi in druge sladke pijače niso najbolj primerni,« je opozorila Mateja Škofic in dodala še, da je za splošno dobro počutje in zdravje vseh organov pomembna primerna telesna teža, zdrava prehrana, gibanje, priporoča se opustitev kajenja in pa tudi omejevanje uporaba soli.

Center za krepitev zdravja Kranj stremi k temu, da bi ljudje v največji meri poskrbeli za svoje zdravje – tudi za ledvice.

/ Foto: Nika Toporiš

Uporabnikom socialnih storitev delijo hrano

V območnem združenju Rdečega križa Kranj bodo v času marčevske delitve razdelili več kot 12,5 tone hrane.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Za uporabnike socialnih storitev pri Rdečem križu Slovenije, območnem združenju (RKS OZ) Kranj, v teh dneh poteka redno razdeljevanje paketov hrane, osebnih higienskih pripomočkov in delno tudi oblačil. »Upravičencem za socialno pomoč pri RKS OZ Kranj bo razdeljenih več kot 850 paketov hrane, skupaj z njihovimi družinskimi člani bo pomoč v hrani prejelo več kot 2400 uporabnikov. Povedano v

številkah, prostovoljci RKS OZ Kranj bodo v času marčevske delitve razdelili več kot 12,5 tone hrane. Celotno tokratno delitev financira RKS OZ Kranj iz lastnih sredstev,« je povedal Marjan Potrata, sekretar pri RKS OZ Kranj. Uporabnikom socialnih storitev bodo v tem času razdelili tudi pripomočke za kuhanje, higienske pripomočke in dodatno tudi oblačila in obutev, ki so jih zbrali z različnimi humanitarnimi akcijami ob pomoči nekaterih donatorjev.

Ponosni na velikega rojaka

V Selcih so zaznamovali stoto obletnico smrti sorojaka, izjemnega zgodovinarja dr. Franca Kosa.

ANA ŠUBIČ

Selca – Minuli četrtek je minilo sto let od smrti zgodovinarja dr. Franca Kosa, rojenega 24. decembra 1853 v Selcih. V počastitev okrogle obletnice so v njegovem rojstnem kraju pripravili slovesnost s polaganjem venca k njegovemu doprskemu kipu v spominskem parku sredi vasi in predavanje zgodovinarja ddr. Igorja Grdine.

Veliki zgodovinar

Kot je v uvodu v slovesnost poudaril predsednik Kulturnega društva dr. Janez Ev. Krek Selca Gregor Gartner, je bil dr. Kos veliki zgodovinar, ki »ni bil pomemben samo za zgodovinarsko stroko, ampak tudi za zgodovino celotnega slovenskega naroda. In tudi za vse nas. V Selcih smo lahko ponosni, da lahko rečemo, da je bil naš rojak.« Dr. Kos je doktoriral na Dunaju, bil je profesor v Ljubljani, Kopru in na Goriškem, sicer pa velja za utemeljitelja slovenskega znanstvenokritičnega zgodovinskega raziskovanja. Omeniti velja tudi njegova sinova: zgodovinarja Milka Kosa in slikarja Gojmirja Antona Kosa, ki sta bila oba profesorja in akademika.

Predsednik državnega sveta Marko Lotrič, sicer domačin iz Selc, je v svojem nagovoru dr. Franca Kosa umestil med pomembne rojake, ki so zaznamovali našo sedanost. »Življenjsko energijo je namenil raziskovanju srednjeveške zgodovine Slovencev, naseljevanja in pokristjevanja

Gregor Gartner, ddr. Igor Grdina, Žan Mahnič, Janez Habjan, Andreja Ravnihar Megušar, Franc Tušek in Marko Lotrič ob doprskem kipu dr. Franca Kosa v Selcih / Foto: Gorazd Kavčič

Slovencev.« Kosovo najpomembnejše delo je Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku, ki sodi med temeljna dela slovenskega zgodovinskega raziskovanja. Za Selško dolino in okolico pa je po be-

svojega življenja ni ničesar objavil v italijanščini pa tudi ne v nemščini, kar si je za zgodovinarja njegovega formata v tistih časih težko predstavljati.« Tudi železnikarski podžupan Janez Hab-

in poslanec državnega zbora Žan Mahnič. Slovesnost je s pesmijo obogatil Franc Tušek ob harmonikarski spremljavi Tineta Štiblja, nato pa so obiskovalci v bližnjem Krekovem domu prisluhnili zgodovinarju ddr. Igorju Grdini, ki jim je še dodatno osvetlil življenje in delo dr. Kosa.

Še dva dogodka

Direktorica Javnega zavoda Ratitovec Andreja Ravnihar Megušar je napovedala, da bodo v sodelovanju z družtvi priredili še dva dogodka v počastitev stote obletnice smrti dr. Kosa. Petega aprila bodo v galeriji Muzeja Železniki odprli razstavo Gojmirja Antona Kosa, 12. aprila pa načrtujejo še strokovni posvet o Francu Kosu in njegovih sinovih.

»Dr. Franca Kosa je življenjsko energijo namenil raziskovanju srednjeveške zgodovine Slovencev, naseljevanja in pokristjevanja Slovencev.«

sedah Lotriča še posebej pomembno Kosovo delo Doneški k zgodovini Škofje Loke in njenega okraja. V njem je mnogo informacij o loškem gospostvu, katerega 1050. obletnico začetka so praznovali lani.

Tudi domoljub

Lotrič je omenil tudi Kosovo domoljublje: »Za časa

jan je poudaril, da je bil dr. Kos goreč zagovornik uporabe slovenščine v zgodovinske pisane ter da je prispeval k napredku zgodovinskega raziskovanja in slovenskega jezika v času avstro-ogrške monarhije.

Venec so h kipu izjemnega zgodovinarja položili Marko Lotrič, Janez Habjan

Subvencionirali bi košnjo na Blatah

Preddvorski občinski svetniki so potrdili osnutek odloka o zavarovanju mokrotnih travnikov na območju Blate, ki je naravna vrednota lokalnega pomena.

ALENKA BRUN

Preddvor – Na zadnji redni seji občinskega sveta v Preddvoru so svetniki imeli v prvem branju Odlok o zavarovanju naravne vrednote lokalnega pomena Srednja Bela – mokrotni travniki, območje Blate. Gre za travnike, ki so v mokrotni dolini južno od Preddvora, območje samo pa predstavlja enega zadnjih večjih kompleksov mokrotnih travnikov na Gorenjskem. Območje Blate je kompleksen ekosistem s prepletom mokrotnih travnikov, mejic, vodnih jarkov in dveh potokov, kar omogoča visoko

biodiverziteti. Na njem so prisotni redki in ogroženi mokriščni habitatni tipi, rastišča redkih in ogroženih mokriščnih vrst rastlin, kot so močvirski svišč, močvirski meček, sibirski pe-runika, kranjska sita ter več vrst kukavičevk.

Smisel odloka je, da se zavarujejo naravne vrednote in uredijo režim in pravila, ki bodo omejevala oziroma pod določenimi pogoji dopuščala aktivnosti na tem območju. Del odloka sta tudi karta pregleda in karta zariisa zavarovanega območja. Občina z odlokom predvideva subvencioniranje košnje trave, saj mora ta biti

izvedena skladno z načrtom delovanja in urejanja naravnega rezervata, ki predvideva ohranjanje naravne in kulturne dediščine.

Glavni razlog za ukrep varstva je vse večja ogroženost območja, ki ima izjemne naravovarstvene vsebine, nekatere tudi edinstvene na ravni Slovenije. Območje ima izjemno ekološko in estetsko vrednost tudi za širši evropski prostor.

Svetniki so po predstavljenem osnutku spomnili tudi na pogovore o komasaciji, odzivi na zdaj predlagano subvencijo pa bodo po njihovih predvidevanjih različni. Nekateri menijo,

da ta ne bo šla v nedogled, da bo treba postaviti meje in določiti prehodno obdobje, ki bo košnja subvencionirana. Župan je še pojasnil, da odlok kot tak daje pravico, možnosti nadzora, podrobneje definira pravila, območje pa je že zavarovano.

Odlok so svetniki sicer v prvem branju sprejeli, do drugega branja pa ga bodo še dobro preučili. Za trideset dni so ga razgrnili tudi za javnost, in sicer do vključno 30. marca, kar omogoča občanom oblikovanje njegove vsebine. Več informacij o tem lahko najdete na spletni strani Občine Preddvor.

Čistijo že sedemdeset let

Vaščani Zbilj so se v soboto že sedemdesetič zbrali na pomladni čistilni akciji. Prva leta 1954 je bila posledica napolnitve Zbiljskega jezera in skoraj takojšnjega prihoda turistov.

PETER KOŠENINA

Zbilje – Zbiljsko jezero je reka Sava napolnila 13. in 14. junija 1953, ko so v takrat novi HE Medvode prvič zaustavili njen tok. Turisti so tako rekoč takoj začeli hoditi v Zbilje. Vsak konec tedna so stotine prišle s kolesi, na vozovih in celo tovornjakih. Da so imeli lahko kaj od njih, so Zbiljci slabe tri mesece po napolnitvi jezera ustanovili turistično društvo. Spomladi leta 1954 so v okviru društva izvedli že prvo čistilno akcijo, saj so turisti za seboj puščali veliko smeti. Akcijo zadnjih skoraj polnih štirideset let vodi Uroš Košir, gospodar Turističnega društva Zbilje in vodja čolnarne. »V tem času se je veliko spremenilo. Ljudje so postali ozaveščeni, predvsem pa so v zadnjih dvajsetih letih dobili možnost, da svoje smeti nekam odložijo. Če te možnosti ni ali je nekeje daleč, bo vsak odvrnil smeti tam, kjer jih bo lahko. Tega je bilo največ v gozdu, ker je bilo skrito očem. Zdaj, ko je

Očiščevalne akcije v Zbiljah se udeležijo krajanji vseh starosti. / Foto: Peter Košenina

v medvoški občini za odpadke kar dobro poskrbljeno, so največja težava pločevinke in embalaža hitre prehrane,« pravi Košir, ki je vodilne akcije prevzel leta 1986, letos pa je vodenje že uveljavil tudi mlade člane društva. V Turističnem društvu Zbilje opažajo, da je največ smeti na delu med krožičem v Zbiljah in Podrečo.

Ljubljanske restavracije s hitro prehrano in bencinske črpalke, na katerih lahko kupite kavo za na pot, so ravno prav oddaljene, da potniki v avtomobilih do Zbilj pojedjo hrano ali popijejo kavo. Embalažo nato najbolj malomarni vržejo skozi okno avtomobila prav na odseku med Zbiljami in Podrečo. Količina nabranih smeti se iz leta

v leto spreminja in v društvu nimajo odgovora, zakaj je tako. Če jih je eno leto malo, še ne pomeni, da bo tako ostalo tudi v prihodnje. Zbiljske čistilne akcije se vsako leto udeleži med petdeset in sedemdeset krajanov, ki se po koncu spet srečajo na Zbiljski dobri, kjer društvo pripravi okrepčilo in druženje.

Kamniti most spreminja barvo

Kamniti most čez Selško Soro je najstarejši kamniti most v Sloveniji. V času, ko potekajo Dnevi Škofjeloškega pasijona, so ga osvetlili z rdečo barvo, minuli konec tedna pa je bil osvetljen z zeleno, saj se je Škofja Loka pridružila mestom po svetu, ki tudi na tak način zaznamujejo povezanost z Irsko.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Kamniti oziroma Kapucinski most čez Selško Soro v Škofji Loki je bil zgrajen v sredini 14. stoletja kot masivna enoločna kamnita konstrukcija. Je najstarejši kamniti most v Sloveniji. Pred dvema letoma je bil most obnovljen, saj so obnovili betonski hodnik za pešce in kovanu ograjo ter naredili novo

bronasto repliko kipa Janca Nepomuka. Prav tako so poskrbeli za čiščenje, restavriranje in konserviranje obočnih kamnitih delov ločne konstrukcije ter opravili restavratsko-konservatorska dela.

Pasijonsko rdeča barva

Pred dnevi je most zažarel v vsem sijaju, saj so se na Občini Škofja Loka odločili, da z osvetlitvijo mostu v

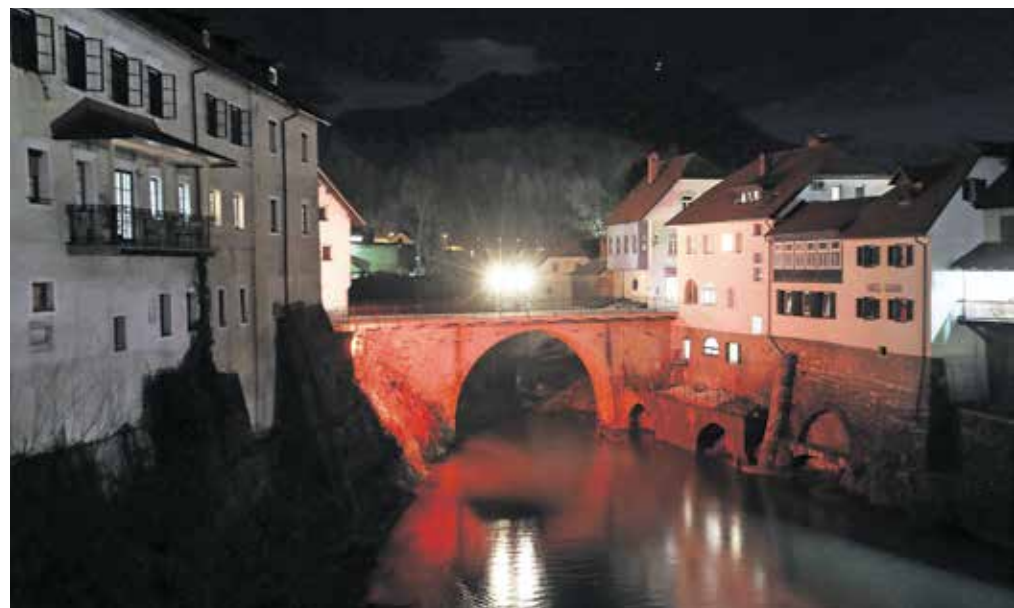
pasijonsko rdečo barvo prebivalce ter druge obiskovalce mesta opozorijo na Dneve Škofjeloškega pasijona in na bližajočo se naslednjo uprizoritev, ki bo potekala leta 2026. Prav tako so v tem času v starem mestnem jedru izobesili pasijonske zastave.

V Škofji Loki in okolici so že potekle in še potekajo različne prireditve, zelo zanimiv za obiskovalce pa je zadnja leta Pasijonski večer

v Stari Loki, ki bo letos posvečen Cveti Priol – pričevalki križane ljubezni in kandidatki za blaženo, ta petek pa bo potekal v cerkvi sv. Jurija v Stari Loki. To soboto bodo na Mestnem trgu pripravili pasijonske delavnice z izdelavo butar in pirhov, obiskovalcem pa bodo na voljo tudi tradicionalne postne jedi.

Povezanost z Irsko

Minuli konec tedna pa je bil Kamniti most ponovno nekaj dni osvetljen z zeleno barvo, saj se je Občina Škofja Loka pridružila zaznamovanju dneva sv. Patrika (Saint Patrick's Day) – irskega državnega praznika. Občina Škofja Loka je namreč v okviru mednarodnega evropskega združenja Douzelage povezana z irsko občino Bundoran. Na področju kulture, socialne vključenosti in družbene solidarnosti ter trajnostnega razvoja in zelenega turizma dobro sodelujejo tudi z veleposlaništvom Irske v Ljubljani. Irski veleposlanik Adrian Farrell je že večkrat obiskal loško občino.

Kamniti most ob Dnevih Škofjeloškega pasijona žari v pasijonsko rdeči barvi. / Foto: Gorazd Kavčič

Športni center lahko zgradijo

Občina Komenda je pridobila dovoljenje za gradnjo športnih objektov ob hipodromu.

ANA JAGODIČ DOŽAN

Komenda – »Veseli me, da projekt poteka po načrtih in da nam je brez večjih zapletov uspelo pridobiti obe gradbeni dovoljenji,« je dejal župan Jurij Kern, ko je Občina Komenda pridobila dovoljenje za gradnjo športnih objektov ob hipodromu. Lani je bilo izdano dovoljenje za ureditev komunalne infrastrukture, zanjo tako že pripravljajo projektno dokumentacijo. »S pravnomočnostjo gradbenega dovoljenja za objekte smo dobili zeleno luč za pripravo dokumentacije tudi za ta del športnega centra. Hkrati bomo začeli iskati finančne vire za izgradnjo objektov. Želja Občine Komenda je pridobiti čim več nepovratnih sredstev evropskih institucij, institucij v Sloveniji in drugih subjektov, ki omogočajo sofinanciranje,« je pojasnil župan. Trenutno je na osrednjem delu komendskega

hipodroma nogometno igrišče z naravno travo, v bližini pa imajo nogometaši še pomožno igrišče. V športnem centru so predvideni glavno nogometno igrišče z atletsko stezo, večnamenski objekt s tribunami, pomožni objekt z gostinsko dejavnostjo, pomožno igrišče za nogomet in tri igrišča za odbojko na mivki. Kot je še dejal župan, je njegova velika želja, da jim uspe že v tem mandatu začeti prvo fazo gradnje športnih objektov. Za urejanje infrastrukture pa se nada, da steče še letos. »Izgradnja infrastrukture ni pomembna le z vidika športnega centra, ampak bo omogočala tudi razbremenitev stoječega prometa v okolici vrtca in osnovne šole v Komendi.« Ob tem je poudaril, da bodo posebno pozornost pri projektiranju namenili tudi protipoplavni varnosti objektov v okolici in primernemu odvodnjanju.

Na plazu letno gledališče

MATEJA RANT

Visoko – Občina Gorenja vas - Poljane ta čas sanira obsežen plaz, ki se je sprožil v bližini Dvorca Visoko pod potjo k Tavčarjevi grobnici. »Plaz si je pred časom ogledal geolog, ki je predlagal ureditev odvajanja vode in zmanjšanje naklona

brežine, da bi bila mogoča strojna obdelava površine,« je razložil župan Milan Čadež in dodal, da je bilo doslej omenjeno brežino težko vzdrževati, saj jo je preraščalo grmovje. Po tem, ko bodo zmanjšali naklon, ima občina v načrtu na tem mestu urediti letno gledališče, je še razkril župan.

Sanacija plazu v bližini Dvorca Visoko / Foto: Gorazd Kavčič

Danes bodo odprli novo galerijo Kres

Železniki – Javni zavod Ratitovec vabi danes, 19. marca, ob 17. uri v predverje plavalnega bazena v Železnikih na odprtje galerije Kres, ki predstavlja nov, preurejen prostor v bližini mladinskega centra. Na odprtju pričakujejo tudi ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luko Mesca, ki je odraščal v njihovem kraju. Obenem bodo odprli razstavo likovnih del otrok, po slovesnosti pa si bo možno ogledati še prostore mladinskega centra.

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČETeden
slovenske
drame
27. 3. –
9. 4.
2024The Week of
Slovenian
Drama

www.tsd.si

Gorenjski Glas

Gorenjska
bolnišnica

Prebivalci Gorenjske potrebujemo sodobno bolnišnico, kjer bo ustrezno poskrbljeno za večino naših zdravstvenih težav. V zadnjih letih se krešejo različna mnenja o najprimernejši lokaciji za bolnišnico in zdi se, da se tudi zato zadeve ne premaknejo z mrtve točke, čeprav je za to že skrajni čas. Z željo po izboljšanju zdravstvenega varstva na Gorenjskem predlagam razmislek o pomembnih točkah, ki jih pri izbiri lokacije nove bolnišnice velja upoštevati. Skoraj neverjetno se zdi, da Kranj kot središče gorenjske regije in tretja največja občina v Sloveniji nima lastne splošne bolnišnice. Razlog za to je zgodovinsko dejstvo, da je pred 128 leti Kranjska industrijska družba na Jesenicah postavila bolnišnico, ki je služila potrebam delavcev, nato pa se je ta zgodba zaradi nejasne strategije razvoja zdravstvenega sistema v naši prejšnji in zdajšnji državi nadaljevala z nekakšno inercijo. Lažje je dograjevati in obnavljati kot narediti nekaj povsem na novo. Posledično so zato objekti, kjer se izvaja sekundarna zdravstvena dejavnost na Gorenjskem, stari in nesodobni. Ker je prostorska zmogljivost zdravstvenih objektov, še zlasti Bolnišnice Jesenice, premajhna, Gorenjska nima razvitih nekaterih dejavnosti, npr. oddelkov za oftalmologijo z operativno dejavnostjo, urologijo (dejavnost se izvaja v manjšem obsegu), dermatologijo itd. Zdaj imamo morda zgodovinsko priložnost, da to presežemo, in škoda bi jo bilo zamuditi zaradi različnih ozkih lokalnih interesov.

Kranj je najbližje in najhitreje dostopno mesto za večino prebivalcev Gorenjske. Ob tem se zaradi oddaljenosti bolnišnic zlasti prebivalci spodnje Gorenjske spopadajo z izzivom izbire med storitvami Splošne bolnišnice Jesenice in Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana. To prinaša obremenitve in dodatne stroške tako za zdravstveni sistem kot tudi prometno omrežje. Za prebivalce Selške in Poljske doline so Jesenice dokaj oddaljene. Kljub temu se pogosto raje odločijo za obisk regijske bolnišnice kot za Klinični center, kamor se poleg lokalnih prebivalcev zlivajo najzahtevnejši primeri iz večjega dela države in so čakalne dobe daljše, dostop pa kljub geografski bližini zahtevnejši. Kranj je odlična alternativa, ki združuje prednosti regijske splošne bolnišnice in logistične dostopnosti. Poleg tega bi bolnišnica v Kranju lahko oskrbela tudi prebivalce, ki zdaj pretežno iščejo pomoč v Ljubljani, npr. iz Medvod in na vzhodu vse do Kamnika. Predvidena lokacija bolnišnice v Kranju na Zlatem polju bi prinesla še številne do-

datne koristi. Dostop iz Zgoranje Gorenjske je zaradi bližine avtocestnega izvoza in lege na severnem delu Kranja lahek in hiter, tako za paciente kot za reševalna vozila. Dovolj je prostora za izgradnjo parkirišča za paciente, obiskovalce in zaposlene. Neposredna bližina profesionalne gasilske brigade Kranj, regijske izpostave Uprave RS za zaščito in reševanje ter policije bi prispevala k večji varnosti objekta regijske bolnišnice. Bližina vojašnice bi lahko bila ključna pri logistični podpori v izrednih razmerah, npr. hudih vremenskih ujmah, tudi v mirnem času. Bližina Zdravstvenega doma Kranj s primarno zdravstveno ravnijo in službo nujne medicinske pomoči pa bi zagotovila celovito oskrbo prebivalstva. Zdravstveni dom Kranj bi s preselitvijo Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo v novo bolnišnico »čez cesto« dobil prepotrebne prostore za širjenje svoje dejavnosti, ohranila pa bi se tudi tradicija porodništva v Kranju. Poleg zidov in infrastrukture pa je zlasti v zadnjih letih v zdravstvu velika težava pomanjkanje kadra. Ocenjujem, da ima na Gorenjskem edino Kranj približno zadostno kadrovsko zaledje, od strežnic do vrhunskih strokovnjakov, pa še v Kranju bo verjetno treba vsaj delno iskati ljudi drugod, predvsem v osrednjeslovenski regiji. Ob dobrih pogojih dela bi se marsikdo iz Ljubljane zapeljal po avtocesti v službo ob času, ko dnevne migracije potekajo v nasprotni smeri. Kaj dlje od Kranja pa morda že ne več. Ob tem bolnišnice na Jesenicah nikakor ni treba zapreti, s podaljševanjem življenjske dobe je povsod po Sloveniji vse več potreb po negovalnih bolnišnicah. Bolnišnica bi lahko nadaljevala delo kot sodobna negovalna bolnišnica z že zdaj dobro razvito paliativno oskrbo in nekaterimi specialističnimi ambulantami. Z novo bolnišnico v Kranju bi na ta način pridobili prav vsi. Zato podpiram prizadevanja za ustanovitev bolnišnice v Kranju, ki bo izboljšala kakovost življenja na Gorenjskem.

DR. ALEKSANDER
STEPANOVIĆ, DIREKTOR OE
ZD ŠKOFJA LOKA

Sprava bo,
sprave ne bo

V Gorenjskem glasu je bilo 5. marca 2024 objavljeno pismo Francija Kindlhoferja z naslovom Sprava 4 kot odgovor na pismo Petra Hribarja z dne 23. februarja 2024. Kot prikaz nasprotnih dejstev zahtevamo, da v skladu z Zakonom o medijih objavite naš odgovor: V občečloveških moralnih normah sta kolaboracija s sovražnikom in izdaja lastnega naroda opredeljeni kot najbolj zavržni in skrajno nesprejemljivi ravnanji, zato jih vse države v

svojih kazenskih zakonikih vrednotijo kot najhujša kazniva dejanja. Zanje so predpisane najvišje kazni. V Sloveniji pa smo priča organiziranemu, sistematičnemu in od dveh desnih političnih strank in RKC podprtemu ideološkemu in kulturnemu boju za rehabilitacijo vseh oblik medvojnega kolaboranstva z nacističnim in fašističnim okupatorjem. Ta boj nadaljujejo že več kot tri desetletja z vse večjim žarom in patološko zagnanostjo s ciljem kriminaliziranja in demoniziranja Osvobodilne fronte in narodnoosvobodilnega partizanskega boja. To počno kljub dejstvu in ob zavedanju, kako velik krvni davek je naš mali narod plačal med okupacijo, tudi zaradi sebičnih interesov dela politike in ljubljanske škofije z Rožmanom na čelu. Modus operandi tega boja sloni na potvarjanju zgodovine, sprevrčanju zgodovinskih dejstev in lažeh, ob čemer jim ni tuje niti povezovanje s tujimi neofašističnimi gibanji. Njihova retorika je enaka nosilcem tega gibanja, kar dokazuje tudi zadnja izjava italijanske premierke Melonijeve, ki je Tita in njegove borce označila za morilce, ne da bi omenila zgodovinski časovni kontekst, torej fašistični genocid in etnocid nad okupiranim delom slovenskega ozemlja. Ta je samo na Primorskem in v delu Notranjske trajal več kot triindvajset let, v tako imenovani Ljubljanski provinci pa tri leta. Izjava premierke in voditeljice skrajno desne stranke Bratje Italije pa v naši diplomaciji ni izzvala ustreznega odgovora. V naši Sloveniji, izbojevani v osamosvojitveni vojni, ki so jo na vodstvenih operativnih položajih v milici in TO vodili potomci partizanov, so malikovalcem kolaboracije na stežaj odprta vrata medijev v lasti dela konservativne politike in RKC. Ti s svojo toksičnostjo sejejo neslutene razsežnosti sovraštva in narodovega razdora z zlorabo sprave, čeprav je od spravnega sporazuma Kučan – Šuštar v Kočevskem rogu minilo že trideset let. Takrat dobronamerno razumevanje tega dejanja ni bilo v skladu z interesi desne politike in RKC, zato nadaljujejo svoje pogubno in nevarno delo.

V tonu te zločeste in nevarne strategije se v zadnjih tednih redno oglašata v Gorenjskem glasu Peter Hribar in Franci Kindlhofer. Iz pisanja obeh veje neverjetno sovraštvo do tako imenovanih »rdečih morilcev in njihovega potomstva«, kot pravi Hribar. Kindlhofer pa gre do skrajnega roba in piše o radikalni odstranitvi. Radikalni odstranitvi iz česa? Z ustavo zagotovljenih pravic, iz pravice do zaposlitve, do socialnega in zdravstvenega zavarovanja ali celo iz pravice do življenja!!! Besednjak, podoben nacističnemu, s katerim so zagurali največjo morijo v zgodovini

človeštva. Sprava nikoli ni bila opcija obeh in njihovih somišljenikov, temveč revanšizem in obračun z vsemi pokončnimi, svobodoljubnimi ljudmi, ki so imeli toliko časti in poguma, da so se uprli največji vojni sili na svetu. In se maščevati njim in njihovemu potomstvu, do katerega kolena, drugega, tretjega ... Dosledno jih etiketirata kot komuniste in rdeče morilce, kot da ne bi bila večina udeležencev narodnoosvobodilne borbe vernih katoličanov.

Nesporno zgodovinsko in nikoli neovrgljivo dejstvo je, da je bilo slovensko narodnoosvobodilno gibanje z Osvobodilno fronto na čelu in s partizansko vojsko del zavezniške koalicije, kvizlinske formacije, torej slovenski domobranci, nastali po profašistični milici MVAC, pa pomožne SS policijske enote v službi tretjega rajha. Po nürnberških zakonih so esesovci zločinske formacije, torej tudi domobranci pod pravim imenom Slovensche Landwehr, vodeni od nacističnega okupatorja. Za esesovce ni bilo usmiljenja nikjer po osvobojeni Evropi, saj so za sabo puščali samo izmaljena trupla.

Spomnimo se izjave duhovnika, domoljuba in cenjenega pisatelja, gorenjskega rojaka Frana Saleškega Finžgarja o domobrancih: »Rajši so sprejeli orožje, obleko in denar od okupatorjev za boj zoper brate Slovence. To je v slovenski zgodovini najbridkejši črni madež, ki ga noben izgovor ne more izbrisati. Razumljivo je trdno krščansko prepričanje, razumljiva kapitalistična usmerjenost, nerazumljiva in po vesoljnem svetu obsojena pa je drznost, da sežeš po orožju smrtnega narodnega sovražnika za boj zoper svoje brate. To je bolečina vseh bolečin.«

Aktualni generatorji narodovega razdora in razklanosti delajo iz izdaje in kolaboracije moralni vrednoti. Rehabilitirajo in razglašajo za blažene in mučence največje narode izdajalce in zločince, jim postavljajo spomenike in pojejo hvalnice ter mašujejo za njihov blagor. Takoj po osamosvojitvi so na zidove cerkva in župnišč postavili plošče pripadnikom kvizlinskih enot, spominska znamenja narodno zavednim duhovnikom, žrtvam okupatorja, pa odstranili, kot se je pred leti zgodilo v romarski cerkvi na Brezjah. Tako sporočajo naši mladini in zanamcem, da upor in boj zoper morebitnega okupatorja ni sprejemljiv in zaželen. Se zavedajo, kako nevarno je njihovo početje?!

ZDRUŽENJE BORCEV ZA
VREDNOTE NOB KRANJ,
PREDSEDNIK BOŽIDAR
JOŽEF JANEŽ

S tem odgovorom zaključujemo polemiko o spravi.

UREDNIŠTVO

Komedija za ta čas

V soboto smo si v dvorani Kulturnega doma Kokrica ogledali ponovitev komedije Raya Cooneyja *Minister, ljubica in truplo* v režiji Nataše Babič.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Društvo SNG Kranj, ki je svoja ustvarjalna jadra smelo razpelo v preteklem letu, se je že jeseni uspešno predstavilo z igro *Obiski Vinka Möderndorferja* v režiji Igorja Korošca, nato pa še z otroško predstavo *Trije prašičji prašički* Milana Dekleve v režiji Vida Zadnika.

V februarju je bila na sporedu nova premiera, tokrat komedije *Minister, ljubica in truplo* enega najbolj znanih piscev komedij Raya Cooneyja. Režijske niti je povezovala po stroki sicer igralca Nataša Babič, ki ima bogate studijske izkušnje z *Dunaja* in iz *New Yorka*, kjer je tudi igrala v več t. i. off-broadwayskih uspešnicah.

Že uvodna scena na odru nas spomni na klasičen cooneyjevski inventar – dolga stena z več vhodi, naj bodo vrata sobe ali omare, okno, zofa in seveda obvezni stacionarni telefon. Vse omenjeno deseterica akterjev v več kot dve uri dolgi predstavi vseskozi s pridom uporablja. Zgodba nas popelje v hotelsko sobo, kjer se minister aktualne vlade dobi s tajnico vodje opozicije, da bi skupaj preživela noč. Če sprva izpade, da sta ljubimca uredila vse potrebno, da njuna partnerja o tem ne izvesta nič, se stvari začnejo zapletati, ko ju na okvarjenem

Utrinek iz predstave z odlično igralsko ekipo. Na fotografiji v prvem planu Mako Kern, Timotej Kresnik, Rene Borštinar in Luka Pogačnik. / Foto: arhiv Društva SNG Kranj

oknu apartmaja pričaka truplo, za katero se kasneje izkaže ... Na koncu predstave izveste vse. Minister Richard Pimpy (igra ga Timotej Kresnik) na pomoč pokliče svojega osebnega tajnika Georgea Tepchcka (Rene Borštinar), s katerim po sistemu »znajdi se« ostalim vpletenim nizata laž za lažjo, da bi se na koncu izognila škandalu – gre namreč za ministra.

Vse se dogaja z bliskovito naglavo, v sobi se pojavljajo od direktorice hotela, natakara in sobarice do ministrove žene, skrbnice tajnikove mame in ne nazadnje »trupla«, ki si eden

za drugim podajajo kljuko vrat in okna. Režiserka nas spretno vodi skozi predstavo, ob kateri niti za trenutek ni dolgčas, saj moramo gledalci vseskozi slediti dogajanju, sicer se lahko izgubimo v prepletu zmešnjav. Velja dodati, da je režiserka imela tudi srečno roko pri izbiri igralcev in igralcev za posamezne vloge. Ti se odlično vživljajo v svoje like, poleg odličnih Timoteja Kresnika in Reneja Borštinarja nas navdušijo tudi preostala osmerica: natakara Marko Kern, Tjaša Predan v vlogi ljubimke Jane Mrhington in Admir Babič kot njen prevaranti mož Ronnie Mrhington,

Luka Pogačnik je v gibu odlično truplo, prav tako pa celotno sliko odrske ekipe dopolnjujejo Kaja Petek kot Gladys Foster, Mojka Žagar kot direktorica, Nastja Verdinek kot Pamela Pimpy in Katarina Zupan kot sobarica. Za kostume, rekvizite in odrsko poslikavo je poskrbela Eva Serpan Sitar, asistentka režije pa je Maja Mihevc.

Dvorana je tudi v ponovitvah tako rekoč razprodana, Društvo SNG pa že vabi na naslednji ponovitvi predstave *Obiski* v četrtek, 21. marca, ob 19. uri v Paviljonu kavarne v Ruski dači, v soboto, 23. marca, ob 19.30 pa v Kulturnem domu na Kokrici.

Dajmo knjigi glas

V Mestni knjižnici Kranj bo večer glasnega branja.

IGOR KAVČIČ

Kranj – V Pibernikovi čitalnici v drugem nadstropju Mestne knjižnice Kranj bo v sredo, 20. marca, med 17. uro in 19.30 potekal dogodek, na katerem bodo bralci z glasnim branjem knjigi dali tudi glas. Glasno branje postaja redni dogodek v kranjski knjižnici, tokrat pa ga posvečajo svetovnim dnevom pripovedništva (19. marca) in poezije (21. marca). Ritual glasnega branja je tako star kot najstarejša knjiga, glasno pripovedovanje pa sega v same začetke človeške

komunikacije. Branje naglas in poslušanje glasnega branja sta posebna izkušnja, bogatejša in očarljivejša kot samostojno tiho branje. V knjižnici vas zato vabijo na mali maraton glasnega branja. »Izberite berilo po svojem okusu – kratko zgodbo, pesem ali odlomek, avtorja, ki vam je ljub, v jeziku, ki vam najlepše zveni – in se nam pridružite na bralni nanizanki.« k glasnemu branju vabijo v knjižnici. Lahko se pridružite kadar koli med omenjenima urama, hvaležni pa vam bodo za vnaprejšnjo najavo na prireditve@mkk.si.

Andrej Šter naglas prebira njemu ljubo Piko Nogavičko.

/ Foto: arhiv MKK (Luka Dakskobler)

Literarni večer o Francu Pavčiču Radu

Tržič – Območna izpostava JSKD Tržič, Mladinsko gledališče Tržič in Knjižnica dr. Toneta Pretnarja Tržič ob svetovnem dnevu poezije, v četrtek, 21. marca, ob 19. uri pripravljajo literarni večer pred 100 leti rojenega tržiškega pesnika Franca Pavčiča Rada (1923–1986). Izbor njegovih pesmi bosta interpretirala člana Mladinskega gledališča Tržič Janez Kikel in David Ahačič, o njegovem življenju in morda pozabljenem ter prezrtim pesniškem delu pa bo spregovoril doc. dr. Drago Papler. Prireditve bo potekala v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja Tržič.

Pet žepnic letošnje Fabule

Festival Literature sveta – Fabula, ki v Ljubljani poteka že od začetka marca in se bo zaključil ta konec tedna, ob številnih dogodkih že po tradiciji prinaša tudi zbirko prevodnih del petih gostujočih avtorjev.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Na letošnji, že 21. izvedbi festivala Literature sveta – Fabula, ki ga vsako leto pripravljajo v založbi Beletrina, tudi tokrat v koprodukciji s Cankarjevim domom, so se že od začetka meseca poleg literarnih večerov zvrstile tudi različne delavnice, razstave, gledališke in filmske uprizoritve. Letošnji festivalski slogan Kar nas oblikuje je pod drobnogled vzel tematiko človeške identitete in preučeval, kako ta oblikuje naše zaznave, izkušnje in interakcije v sodobnem, povezanem, a različnem svetu.

V tem okviru so tudi letos v goste na Fabulo povabili nekaj odmevnih literarnih imen, med katerimi so

tudi avtorice in avtorji petih v slovenščino sveže prevedenih del. Gre za relevantno in aktualno knjižno produkcijo, ki je v tujini že bila deležna širšega odmeva, v Sloveniji pa je največkrat še precej neznana.

Že na začetku festivala se je predstavil katalonski pesnik in pisatelj Pol Guasch. V prevodu Veronike Rot nam v branje ponuja roman *Napalm* v srcu, katerega glavni protagonist je mlad moški, ki živi v nedoločenem času, nedoločenem kraju in nedoločenih okoliščinah, pravzaprav ne poznamo niti njegovega imena. Ob branju se znajdemo v postapokaliptičnem svetu, v katerem se prepletata dve močni sili: boj za preživetje in kompleksna ljubezenska sla.

Objela me bo smrt je naslov drugega romana češke pisateljice Lucie Faulerove, za katerega je prejela nagrado Evropske unije za književnost. Poetično literarno delo – roman je prevedla Anja Simič – bralcem predstavi travmatično temo, ovito v nežen humor. Na vlaku, sama v kupeju, sedi mlada ženska z ranjenim telesom in dušo. Skozi okno spremlja pokrajino, razmišlja o svoji družini in obuja spomine na vesele trenutke, preživete s sestro, ki je naredila samomor. Zakaj? Nihče ne ve.

Roman *Otroci srbske pesnice*, režiserke in scenaristke Milene Marković lahko beremo tudi kot svojevrstno pesnitev ali dramsko besedilo. Gre za avtobiografsko pripoved v verzih,

ki bralca skozi ritem in družbo pesniškega sredstva vodi na vzneseno popotovanje po preteklosti, zaznamovani z iskanjem sebe sredi množične in zgodovinske kaosa. Skozi tako speljano pripoved se odpirajo ključna vprašanja o položaju klasične družine in statusu otrok v sodobnem svetu ter posebej na Balkanu. Roman je prevedel Muanis Sinanović.

Z one strani je naslov zbirke esejev ruske pesnice, pisateljice in novinarki judovskega rodu Marije Stepanove. Izbor esejev razkriva prepletanje osebnega in kolektivnega spomina, v središču njenih raziskovanj pa so teme izgube, identitete in potvarjanje resnice v času vojne. V svojih delih

se odziva tudi na dela literarnih velikanov, kot so W. G. Sebald, Marina Cvetajeva in Susan Sontag, s čimer prinaša svež pogled na dokumentiranje družbenih sprememb in ruševin. Zbirka esejev je kolektivni prevod (Urša Zabukovec, Aleš Učakar in Aljaž Glaser), avtoričin izbor esejev je nastal ekskluzivno za festival Fabula.

Peti roman ima naslov *Meja* in je delo na škotskem živeče bolgarske pisateljice Kapke Kassabove. Avtorica se v knjigi ne giblje le na

meji med svetovi, celinami in političnimi sistemi, raziskuje tudi meje med resničnim in intuitivnim, med zavednim in nezavednim. Njeni vodiči so tisti, ki se od nekdaj gibljejo med temi svetovi: tihotapci, lovci na zaklade, gozdni čuvaji, prebivalci izginjajočih vasi, begunci. Zanima jo namreč, kaj imajo o meji povedati tisti, ki jo naseljujejo. Roman je prevedla Petra Meterc.

Knjige so izšle kot Beletrinine žepnice in so tako zgolj za desetaka dostopne širšemu bralstvu.

V Planici bodo čakali tudi svetovni rekord

Od jutri, ko organizatorji načrtujejo preizkus letalnice, pa do nedeljske posamične tekme za moške bo v Planici potekal finale v smučarskih poletih za skakalce, v četrtek pozno popoldne pa bo prvič tudi finalna tekma skakalk. Ob ugodnem vremenu pričakujejo tudi svetovni rekord, ki zdaj znaša 253,5 metra.

VILMA STANOVNIK

Ljubljana, Planica – »Pozimi smo izkoristili dneve, ko smo lahko delali sneg, in zdaj ga je na letalnici dovolj. Letošnja največja novost je nova smučina, ki smo je vsi veseli. Zanimivo bo videti, kako bo delovala, saj je še nismo imeli možnosti testirati. Z žensko tekmo pa imamo dodatno nalogo usposobiti skakalnico HS102. Računamo, da bo do torika skakalnica pripravljena,« je minuli konec tedna povedal vodja tekmovanja Aljoša Dolhar.

Sicer pa je preizkus letalnice načrtovan za jutri, sredo, ob 10. uri, v četrtek pa bodo na njej že kvalifikacije.

Otroci Triglava

Četrtek bo v Planici znova utripal z mladimi. »Tudi letos bomo z akcijo Otroci Triglava poskrbeli, da se bo ob smučarskih poletih na zdrav način zabavalo več tisoč otrok. Seveda želimo, da tako najmlajši kot drugi navijači ob obisku Planice doživijo nepozaben dan ter ob pogledu na junake zime začutijo povezanost z ljubitelji športa z vsega sveta in iz Planice odnesejo lepe spomine,« je v imenu Zavarovalnice Triglav na druženju z novinarji povedal Luka Pušnik in dodal, da so s smučarskimi skoki v Planici povezani že skoraj šest desetletij.

Več priložnosti za ženske

Letos bo v Planici kar nekaj posebnih trenutkov. »Mineva devetdeset let od prvih tekmovanj v Planici, kar je častljiv jubilej. Velik

dogodek je ženska tekma, ki pa tokrat žal še ne bo na letalnici. Za naslednjo sezono bomo zanesljivo vložili prijavo, da bi ženske doživele finale na Letalnici bratov Gorišek. Tega si želimo tudi v luči svetovnega prvenstva 2028, ki se bliža in kjer bi radi, da ženske prvič tekmujejo tudi na svetovnem prvenstvu v poletih,« je povedal generalni sekretar OK Planica Tomaž Šušteršič in pojasnil, da prodaja vstopnic poteka dobro, kupiti pa jih bo moč vse do zadnjega. Določena kvota vstopnic bo na voljo še ob vstopu na prizorišče, tudi zaradi tujcev, ki pridejo v Slovenijo brez vstopnic.

Planica vsak dan sprejme med 30 in 35 tisoč gledalcev, največ jih pričakujejo v soboto in nedeljo. »Posebno čustven bo gotovo trenutek, ki se bo zgodil v nedeljo. To bo slovo Petra Prevca,« je poudaril Tomaž Šušteršič in dodal, da imajo slovenski tekmovalci posebno prednost, da kariere lahko sklenejo doma. »Verjamem, da nas čaka kar nekaj čustvenih trenutkov. Petru pripravljamo poseben program, ki bo potekal po nedeljski tekmi,« je pojasnil Šušteršič.

Prav tako je povedal, da se trudijo, da bo vse teklo čim bolj tekoče. Ob tem je spomnil, da bodo imetniki vstopnic na relaciji do Jesenic v sodelovanju s Slovenskimi železnicami lahko potovali brezplačno z vlakom in nato krožno naprej z avtobusom do Planice. »Želimo, da v Planico ljudje prihajajo čim bolj organizirano. Z Mastercardom smo sprožili

tudi akcijo Delite si prevoz,« je še pojasnil Šušteršič.

Skrb za varnost

Na prireditve naj obiskovalci ne hodijo pod vplivom alkohola. Naj upoštevajo navodila policistov že ob prihodu na cestah in tudi na prireditvenem prostoru. »Pred vstopom na objekt organizator izvaja pregled oseb. To je potrebno predvsem zaradi varnosti obiskovalcev, tekmovalcev in splošne varnosti. Izvaja se tudi video nadzor prireditve. Naj obiskovalci ne prinašajo nevarnih predmetov, orožja, pirotehnik, kakršnih koli snovi, ki bi lahko vplivale na varnost vseh udeležencev. Predlagamo, da hišne ljubljence pustijo doma,« je v imenu slovenske policije povedal Uroš Čadež in povabil na razstavnih paviljon. »V četrtek in nedeljo bo policija prikazala svoje delo na razstavnem paviljonu. Vabljeni vsi, da si ga ogledate in dobite tudi dodatne informacije o našem delu,« je še dodal Uroš Čadež.

»Slovenska vojska v okviru civilno-vojaškega sodelovanja s SZS s ponosom sodeluje že od leta 1992. Začeli smo v biatlonem centru na Pokljuki, danes pa sta naša pomoč in sodelovanje del skoraj vseh večjih mednarodnih dogodkov Smučarske zveze Slovenije,« je v imenu slovenske vojske pojasnila Nina Raduha in povedala, da bodo letos za tekme v Planici prispevali helikopter z vojaškim zdravnikom na prizorišču v Planici, dva helikopterja pa bosta v stalni pripravljenosti na Brniku. Zagotavljajo tudi

Kot so pred zaključkom sezone v Planici povedali odgovorni, je vse pripravljeno za nov lep športni dogodek. / Foto: Gorazd Kavčič

zveze in moštvo za komuniciranje organizatorjev, vojske za pomoč predvsem na zaletišču letalnice, medicinsko osebje na terenu z nujnimi medicinskimi vozili in vojaško bolnišnico na terenu. Pripravijo tudi različna vozila za logistično podporo in pomoč, sodelujejo pa tudi pri prevozu sto zabojsnikov za namestitve športnih enot, ki jih zagotavlja Uprava za zaščito in reševanje Republike Slovenije.

»Dogodek je za našo občino zelo pomemben, med drugim podaljšuje tudi zimsko sezono v naši občini. Poudariti je treba, da je pomembna vloga obiskovalcev, navijačev in medijev, ki ponesejo ime Kranjske Gore v svet,« je povedala županja Kranjske Gore Henrika Zupan, predsednik panoge Borut Meh pa je dodal: »Vloga panoge je, da pripravi

skakalce na tekmo in da skakalci z rezultati pomenijo magnet za gledalce. Planice, kot jo poznamo zdaj, ne bi bilo brez izjemno dobrih rezultatov naših tekmovalcev.

Čakajoč mini čudež

Izjemne rezultate pa v Planici pričakujejo tudi ta konec tedna. »V Planici je vsak dan nekaj posebnega in kadar koli se splačata iti. Glede svetovnega rekorda pa lahko rečem, da bo odvisen predvsem od vremena. V soboto ali nedeljo bo to v teku druge serije, ko je ravno idealna termika, da so skoki pri takšni daljavi mogoči tudi brez padca. Glede na to, kaj so naši fantje prikazali v tej sezoni na letalnicah, pa mislim, da se ta mini čudež lahko zgodi,« je povedal Cene Prevc, ki je lani sicer zaključil kariero, še vedno pa je ambasador Planice.

Vrsta spremljevalnih dogodkov

Poleg športnega dogajanja bo Planica gostila tudi kar nekaj spremljevalnih dogodkov. Med njimi poslovno konferenco poljsko-slovenskega kluba in konferenco novih tehnologij, Mastercard 255 To the Moon, ki bo potekala že drugo leto zapored.

Zabavni program bo potekal tako v Planici kot v Kranjski Gori. V četrtek bosta nastopili skupini Jet Black Diamonds in LPS, v petek bo igrala skupina Alo!Stari, v soboto Pero Lovšin in Španski borci ter Fehtarji, v nedeljo pa bo nastopil Ansambel Saša Avsenika. »Na leto Planica, Planica zaigramo vsaj tolikokrat kot Na Golici, ki je vedno v našem repertoarju. Ta čustva, ki jih doživimo, ko skakalci skočijo z mize, z glasbo prenašamo naprej,« je dejal Sašo Avsenik.

Naši rokometiški četrtič na olimpijske igre

Slovenska moška rokometna reprezentanca bo nastopila na olimpijskih igrah, ki jih bo poleti gostil Pariz.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Slovenski rokometiški so se na kvalifikacijskem turnirju v Granollersu borili za eno izmed dveh mest, ki vodita na olimpijske igre v Pariz. Na prvi tekmi so v četrtek zvečer po hudem boju premagali Brazilijo s 27 : 26, v drugem obračunu so izgubili s Španijo z 22 : 32, v nedeljo popoldne pa so bili z 32 : 26 boljši od Bahrajna. Po zadnji tekmi in zmagi Špancev nad Brazilci je

drugo mesto na turnirju pripadlo slovenskim rokometiškim. »Potujemo na olimpijske igre, zaslužili smo si to! Na svetovnem prvenstvu smo osvojili deseto mesto, na evropskem smo bili šesti. Kljub temu da nismo blesteli, smo v Granollersu iztržili dve zmagi. Resnično sem vesel, da bom lahko še enkrat okusil slast olimpijskih iger,« je po koncu turnirja povedal kapetan slovenske reprezentance, Škofljčan Jure Dolenc.

Naslov SŽ Olimpiji, slovo kapetana

Hokejisti SŽ Olimpije so tudi na četrti finalni tekmi državnega prvenstva premagali SIJ Acroni Jesenice, jeseniški kapetan pa je po zadnji tekmi sezone napovedal slovo od hokejske kariere.

VILMA STANOVNIK

Jesenice – Dvorana Podmežakla je minuli petek zvečer gostila četrto tekmo finala letošnjega državnega prvenstva v hokeju na ledu. Hokejisti SŽ Olimpije so tudi v četrtem obračunu, po sicer borbeni igri na obeh straneh, premagali SIJ Acroni Jesenice. Rezultat srečanja je bil 2 : 0 za SŽ Olimpijo, ki je s skupnim izidom 4 : 0 v zmagah osvojila naslov najboljših v državi, kapetan Žiga Pavlin, 39-letni Kranjčan, pa je ponosno

Na zadnji finalni tekmi v Podmežakli je bil del jeseniškega moštva še zadnji kapetan Gašper Glavič (s številko 47).

/ Foto: Gorazd Kavčič

dvignil pokal za naslov prvakov. Kapetan jeseniške ekipe Gašper Glavič je takoj po tekmi povedal, da je končal hokejsko kariero, čeprav bo aprila dopolnil šele 27 let. »Doživel sem številne vzpone in padce. Lanska sezona je bila odlična, slabša letošnja pa ni glavni razlog za konec kariere. Ne morem več igrati. Preveč je bilo poškodb, vse skupaj se je nabralo. Zmanjkalo mi je motivacije, ne želim igrati nekaj napol,« je povedal Gašper Glavič in dodal, da ga čakajo novi izzivi, ki niso povezani s hokejem.

PLANINSKI IZLET: KL. IN GR. SAUOFEN (1830 M N. M. IN 1895 M N. M.),
ZINGERLE KREUZ (1950 M N. M.)

Svinja ali svinec?

Slovenci imamo »hlevček«, Avstrijci pa »živino«. Ne razumete? Mi imamo v Bovcu Svinjak, Avstrijci pa Svinjo oz. Svinško planino/Sauualpe. Pa ime res pomeni to, kar mislimo? Idealen hrib za krpljanje.

JELENA JUSTIN

Prejšnji teden sem obljubila, da bomo na današnji turi obiskali t. i. Sauualpe oz. Svinjo/Svinško planino, ki je sredogorski masiv v Labotniških Alpah. Razprostira se do Dravske doline in Velikovca, vzhodno od nje leži Labotska dolina, na drugi strani katere so Koralpe/Golica. Slovensko ime Svinška planina izvira iz svinca, ki so ga nekoč izkopavali na vsem pobočju planine. Kasnejše poimenovanje v nemščino je v ime vneslo »Sau«, kar pomeni Svinja, novejši prevod iz nemščine nazaj v slovenščino pa je pogorju dal ime Svinja planina. Izgubljeno s

prevodom, bi rekla. Pod južnimi pobočji sta vasi Djekše in Kneža, kjer je tradicionalno del strnjenege slovenskega poselitvenega območja in še danes v precejšnji meri dvojezičen.

Če se na pot podajamo iz Kranja, predlagam, da v Avstrijo vstopimo čez Jezersko sedlo. Nato se vozimo skozi Žitaro vas, Velikovec, Waisenberga, Mostič, v kraju Svinec/Eberstein, kjer je čudovit grad, pa zavijemo desno v smeri proti Steinerhütte, kjer je tudi manjše, družinsko smučišče. Pred nami je čudovita krpljarska tura, zato kar vzemimo pot pod noge. Gremo po poti mimo vlečnice, kjer dosežemo

gozdno pot, markirano s številko 341. Pot naredi dva izrazita okljuka, potem pa nekaj časa poteka izrazito proti jugu. Opirajo se nam razgledi na Kamniško-Savinjske in na Julijske Alpe. Ko dosežemo manjšo travnato pobočje, pot zavije levo po travniku navzgor proti gozdu. Sledi krajši prečni vzpon skozi gozd, nato pa pridemo na odprto področje, kjer se nam na levi strani pokaže drugi vrh, ki ga bomo obiskali, Großer Sauofen. Če bo ta drugi, gremo najprej na prvega, to je na Kleiner Sauofen. Prečimo travnato pobočje, še vedno izrazito proti jugu, ko se nam v daljavi pokaže naš

Kleiner Sauofen, v daljavi se vidi slovenska Koroška z izrazito Peco in Uršljo goro. / Foto: Jelena Justin

Tretji križ na turi je Zingerle Kreuz. / Foto: Jelena Justin

Großer Sauofen je naš drugi vrh na turi. Takole se nam pokaže z markirane poti, mi pa ga bomo dosegli z vzhodne strani, po grebenski poti. / Foto: Jelena Justin

prvi cilj. Vrh Kleiner Sauofen označuje križ, ki gleda v smeri slovenske Koroške, saj se izrazito vidita Peca in Uršlja gora. Z vrha se obrnemo nazaj proti severu in zakorakamo po prostranem belem sneženem pobočju. Ena od lastnosti omenjenega grebena je, da vedno malce piha – no, bolj ali manj močno – in da so to pobočja, ki so lahko zelo hitro povsem spihana in brez snega. Kot privid na panorami prostrane beline se na levi strani pokaže skala, na vrhu katere je križ. Blizu smo. Zavijamo v

levo in dosežemo glavni cilj današnjega dneva, Großer Sauofen, z njegovimi 1895 m nadmorske višine. Ob leseni ograji se v smeri vzhoda povzpne do sedla Speikkogel. Ob leseni ograji nadaljujemo še naprej proti severu, gremo mimo razpotja poti, kjer bomo kasneje sestopili. Naš zadnji cilj današnje ture je križ, ki ga vidimo desno od sebe, križ, ki je videti, kot bi bil skrit med skalami. Vrh se imenuje Zingerle Kreuz, 1950 m n. m. Od križa se vrnemo nazaj do razpotja poti, kjer zavijemo desno

in se po markirani poti številka 342 vrnemo nazaj na izhodišče. Pot se sem in tja dokaj strmo spušča v dolino, njen dobršen del pa poteka skozi gozd. V zadnjem delu se začeli svoj današnji vzpon. Mimo zaledenega potočka in mimo vlečnice se vrnemo do kočice Steiner, kjer imajo odlično hrano. Dober tek in srečno pot domov!

Nadmorska višina: 1950 m
Višinska razlika: 570 m
Trajanje: 4–5 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Kolesarsko potepanje Donava 2023, 8. del

SLAVKO ZUPANC

Po zadnji kolesarski etapi je bil dan namenjen ogledu Beograda. Prenočili smo v hotelu na Ulici kneza Mihaila, glavni ulici za pešce, ki povezuje Terazije in Kalemegdan. Najprej smo se sprehodili do bližnjega Trga republike, kjer pred Narodnim muzejem stoji spomenik princa Mihaila na konju. Mihailo Obrenović je

bil srbski vladar v 19. stoletju, leta 1868 so ga umorili. Bil je sin Miloša Obrenovića, ki je sodeloval pri prvi srbski vstaji, kjer so se pravoslavni prebivalci beogradskega pašaluka borili proti osmanski oblasti. Prvo srbsko vstajo je vodil Karadorđe (Đorđe Petrović), ki velja za ustanovitelja dinastije Karadorđevićev, ki so v 19. in 20. stoletju vladali Srbiji. Za nekaj časa so osvobodili celoten pašaluk, a

ko je kasneje vstaja propadla, je moral Karadorđe zapustiti Srbijo. Drugo srbsko vstajo (1815) je vodil Miloš Obrenović, ki je po umoru Karadorđa, leta 1817 prišel na oblast. Umor je povzročil dolgotrajne spore med potomci Karadorđa in Obrenovići, ki so se izmenjevali na srbskem prestolu.

S Trga republike smo se mimo narodnega gledališča in skozi Študentski park

napotili proti Kalemegdanu. Najprej smo se sprehodili do trdnjave. Ogleдали smo si vojni muzej na prostem. Povzpeli smo se na trdnjavo, si ogledali kapelo sv. Petke in bližnjo cerkev. Ustavili smo se pri 14 metrov visokem spomeniku Zmagovalec, ki simbolizira zmago Srbije proti Osmanskemu cesarstvu v balkanskih vojnah in proti Avstro-Ogrski v prvi svetovni vojni. S te točke je lep pogled na sotočje Save in Donave. S Kalemegdana smo se po Ulici kneza Mihaila vrnili v središče mesta.

Nekateri so se odločili, da se bodo z mestnim avtobusom zapeljali do Hiše cvetja, drugi pa smo se peš napotili proti cerkvi sv. Save. Pot nas je vodila mimo skupščine do cerkve sv. Marka v parku Tašmajdan. Nadaljevali smo do parka Cirila in Metoda, kjer imajo svoj spomenik Vuk Karadžić, reformator

GLASOVA KOLESARJENJA

Pravoslavna cerkev sv. Save v Beogradu / Foto: Slavko Zupanc

srbskega knjižnega jezika, Puškin, ruski pesnik in pisatelj, ter Ciril in Metod, ki sta znana po pokristjanjevanju Slovanov. Iz parka smo se napotili proti cerkvi sv. Save, največji pravoslavni cerkvi v Srbiji, ki je dobila ime po ustanovitelju srbske pravoslavne cerkve. Pred glavnim vhomom v cerkev je spomenik Karadorđu, začetniku dinastije Karadorđevićev, pri

stranskem vhodu pa spomenik sv. Save. Po ogledu cerkve smo se proti središču mesta vračali čez trg Slavija in po Ulici kralja Milana prispeli na Terazije. Po krajšem počitku v hotelu smo se sprehodili še po Skadarliji in si privoščili večerjo. S prijetnim celodnevni ogledom Beograda smo zaključili kolesarsko potepanje ob Donavi od Budimpešte do Beograda.

Pogled na sotočje Save in Donave s trdnjave Kalemegdan / Foto: Slavko Zupanc

KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO

Priprave na izpolnjevanje vlog

Subvencijska kampanja bo letos trajala od 29. marca do 8. julija.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Subvencijska kampanja, to je elektronsko izpolnjevanje in oddajanje zbirnih vlog z zahtevki za kmetijska plačila, se bo začela 29. marca in bo trajala do 8. julija, le zahtevki za ukrep dobrobit živali – drobnica bo treba oddati do 3. maja.

Rejci drobnice, ki bodo uveljavljali plačilo za ukrep dobrobit živali, bodo morali zbirno vlogo oddati do 3. maja.

Lani, ko je bilo prvo leto izvajanja skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027, je bilo veliko novosti, a tudi letos so pri posameznih ukrepih nekatere spremembe. Javna služba kmetijskega svetovanja bo z njimi seznanila kmete na predavanjih, na širšem gorenjskem območju se jih bo zvrstilo čez dvajset. V petek, 22. marca, ob 10. uri bo predstavitev ukrepov skupne kmetijske politike v domu konjeniškega kluba v Komendi, v ponedeljek, 25. marca, ob 10.

uri v B&B izobraževalnem centru v Kranju in ob 15. uri v domu krajanov v Preddvoru, v torek, 26. marca, ob 9.30 v Gorjanskem domu v Zgornjih Gorjah, ob 10. in ob 15. uri v zadružni stavbi v Cerkljah, ob 10. uri v zadružni stavbi v Križah, v kulturnem domu v Vodichah in v samostanu Mekinje ter ob 15.

uri v gasilskem domu v Žireh, v sredo, 27. marca, ob 9.30 v domu agrarne skupnosti na Dovjem, ob 10. uri v zadružni stavbi v Naklem in v domu krajanov v Šenčurju, ob 15. uri v kulturnem domu v Železnikih in ob 19. uri po Zoomu, v četrtek, 28. marca, ob 9. uri v gasilskem domu na Trati pri Škofji Loki, ob 9.30 v kulturnem domu v Stari Fužini in v kulturnem domu na Brezjah, ob 15. uri v osnovni šoli v Gorenji vasi in po Zoomu, v četrtek, 4. aprila, pa še po Zoomu.

Protesta kmetov danes ne bo

Danes, v torek, vseslovenskega protesta kmetov v Ljubljani ne bo. Nevladne kmetijske organizacije so se tako odločile po petkovem sestanku z vladnimi predstavniki.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Kot je znano, so kmetijske organizacije – sindikat kmetov, kmetijsko-gozdarska zbornica, zadružna zveza, zveza kmetov, zveza podeželske mladine in združenje hribovskih in gorskih kmetov – zagrozile, da bodo danes, 19. marca, v Ljubljani organizirale vseslovenski protest kmetov, če vladna stran do petka, 15. marca, do 15. ure ne bo prednostno izpolnila ali dala zagotovil za izpolnitev njihovih sedmih glavnih zahtev. Med te zahteve sodijo izključitev plačil OMD za območja z omejenimi možnostmi za kmetovanje iz obdavčitve, upoštevanje zahtev kmetov pri umeščanju in izgradnji vodnih zadrževalnikov v prostor, sprememba uredbe o pravih pogojenosti, zagotovitev zadostnih sredstev in možnost za vključevanje novih kmetov v kmetijsko-okoljske ukrepe, zmanjšanje populacije zveri in divjadi na nosilno kapaciteto okolja, redna izplačila sredstev za ukrepe skupne kmetijske politike in znižanje pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest.

V petek je bil na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sestanek, na katerem so kmetijska ministrica Mateja Čalušič, minister za naravne vire in prostor Jože Novak in državna sekretarka ministrstva za finance Katja Božič kmetijskim organizacijam predstavili, kaj so glede zahtev kmetov na vladni strani

Gorenjski kmetje so februarja že dvakrat samoiniciativno protestirali na shodu v Kranju, vseslovenskega protesta pa danes ne bo. / Foto: Gorazd Kavčič

medresorsko uskladili, kaj že uresničujemo in kaj bi v določenem času še lahko uresničili. Kmetijske organizacije so v petek pozvali, da naj se opredelijo do predlaganih rešitev in da naj do večera, ponedeljka, sporočijo, kakšni bodo njihovi nadaljnji koraki. »Če se nam bo do ponedeljka uspelo dogovoriti, bo sledil pisni sporazum, nato pa se bomo dogovarjali, v kakšnem slogu in po kakšnih korakih bomo nadaljevali delo.« je v petek dejala ministrica Mateja Čalušič.

V kmetijskih organizacijah so že v petek po sestanku ugotavljali, da jim je v dosedanjih pogajanjih uspelo zblížiti stališča glede vključevanja novih kmetov v kmetijsko-okoljske in podnebne ukrepe in umeščanja vodnih zadrževalnikov in druge infrastrukture v kmetijski prostor, a da še vedno niso zadovoljni s predlaganimi rešitvami glede izvzetja plačil OMD iz obdavčitve in znižanja pristojbine za gozdne ceste. Ob koncu tedna so pričuli

predloge vladne strani in se odločili, da danes, v torek, ne izvedejo vseslovenskega protesta kmetov. Kot je večeraj povedal predsednik sindikata kmetov Anton Medved, bodo odslej budno spremljali izpolnjevanje sedmih prednostnih in tudi ostalih tridesetih protestnih zahtev in bodo v primeru njihovega neizpolnjevanja ponovno začeli protestne aktivnosti. Kmetijske organizacije so večeraj svojo odločitev bolj podrobno pojasnile na novinarski konferenci.

www.mchale.net

McHale

Balirke, ovijalke, kosilnice, rezalniki bal, zgrabljalniki

Voklo 49, 4208 Šenčur
info: **041 208 568**
euro-globtrade.si

agrotehnika

TEHNIKA ZA KMETIJO IN VRT

Agrotehnika v Šenčurju je uradni prodajalec strojev **SIP** in **ROBUST**

www.agrotehnika.si

Trgovina AGROTEHNIKA, Retra d.o.o., Beleharjeva c. 6a, 4208 Šenčur info@agrotehnika.si

t: 04 25 11 155
m: 064 19 14 22

Kmetijsko-obrtni sejem v Komendi

Ob koncu tedna, od petka do nedelje, bo v Komendi spomladanski kmetijsko-obrtni sejem, na katerem se bo predstavilo več kot šeststo razstavljalcev. Organizatorji pričakujejo okrog šestdeset tisoč obiskovalcev.

CVETO ZAPLOTNIK

Komenda – Konjenski klub Komenda nadaljuje sejemsko tradicijo, ob koncu tedna bo na konjenskem hipodromu organiziral že 29. Spomladanski kmetijsko-obrtni sejem. Na 20 tisoč kvadratnih metrih pokritih in zunanjih razstavnih površin se bo predstavilo 630 razsta-

Na sejmu še vedno občutijo posledice lanskih poplav, ki so prizadele tudi hipodrom, kjer je razstavišče. Sanacija še ni končana, saj je povezana s precejšnjimi stroški.

vljavcev, od tega čez 60 novih. Tristo razstavljalcev bo s ponudbo kmetijske in gozdarske mehanizacije, opreme, reprodukcijskega materiala in storitev in 350 s področja obrti in podjetništva.

Na sejmu bo tudi tokrat velika ponudba kmetijske in gozdarske mehanizacije.

»Sejem bo polno zaseden, vseh zainteresiranih razstavljalcev nismo mogli sprejeti,« so sporočili s Sejma Komenda in dodali, da na sejmu pričakujejo okoli 60 tisoč obiskovalcev. Za obiskovalce se v primerjavi z lani

ni nič spremenilo: prometni režim bo enak, parkirnine in vstopnine ne bo.

Poleg komercialnih ponudnikov se bodo na sejmu predstavile tudi nekatere kmetijske ustanove in organizacije – Zavod za gozdove

Slovenije, kmetijsko-gozdarska zavoda Ljubljana in Nova Gorica, Biotehniški center Naklo, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Kmetijski inštitut Slovenije ...

Tudi tokratni sejem ne bo le komercialni dogodek,

ampak tudi strokovni in družabni. Že za uvod v sejem bo Kmetijsko-gozdarski zavod Ljubljana v petek ob 10. uri v stavbi konjenskega kluba pripravil predavanje o minimalnih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati kmetijska gospodarstva za pridobitev plačil za ukrepe skupne kmetijske politike. Predavala bosta svetovalec specialista za poljedelstvo Jernej Lončar ter naravovarstvo in travništvo Ana Pečjak. Strokovni delavci Zavoda za gozdove Slovenije bodo na sejmu prikazovali varno delo v gozdu z motorno žago. V okviru sejma bo tudi predstavitev ovc jezersko-solčavske pasme ter prikaz polstenja. Živahno bo tudi v gostinskem šoturu planinskega doma Dodig, tam se bodo predstavile različne glasbene skupine.

Sejem bo v petek od desetih dalje že odprt za obiskovalce, uradno odprtje pa bo opoldne pred stavbo

Dr. Marjan Sedej, predsednik Konjenskega kluba Komenda

Konjenskega kluba Komenda, kjer bodo zbrane nagovorili ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Mateja Čalušič, komendski župan Jurij Kern in predsednik konjenskega kluba dr. Marjan Sedej. Konjenski klub bo že po tradiciji ob tej priložnosti izročil donacijo eni od organizacij iz komenske občine.

Agrosa

Naša **TOP** izbira koruznih hibridov za spomladansko setev

ZRNJE:
GLUMANDA (FAO 300)
LIMAGOLD (FAO 330)
DKC 4320 (FAO 340)
DKC 4569 (FAO 350)
DKC 4416 (FAO 350)
ORINOCO (FAO 360)
DKC 4728 (FAO 370)
DKC 4717 (FAO 370)
TEXERO (FAO 380)
DKC 5812 (FAO 560)

SILAŽA:
LG EMELEN (FAO 200)
LG 31.295 (FAO 300)
LG 31.331 (FAO 330)
LG 31.377 (FAO 370)
LG 31.459 (FAO 400)
LG 31.479 (FAO 410)
LG 34.90 (FAO 430)

Visoka prebavljivost krme in vsebnost energije za najboljšo prirejo!

Odllični pridelki zrnja z nizko vlago!

Odvračalo proti pticam pri prireritiranju gratis!

Animal Nutrition

RWA

RWA Slovenija d. o. o.
Dolenjska cesta 250a, 1291 Škofljica
t: 01 514 00 70, e: info@agrosaat.si
www.agrosaat.si

Več informacij o ponudbi prejmete na maloprodajnih mestih, pri svetovalni službi Agrosaat in na naši spletni strani.

Spomladanski kmetijsko obrtni sejem **KOMENDA 2024**

22.–24. marca 2024 na hipodromu Komenda,
v petek od 10. do 18. ure, v soboto in nedeljo od 9. do 18. ure.

www.sejemkomenda.si

Organizator: KONJENŠKI KLUB KOMENDA, Glavarjeva cesta 98, 1218 Komenda

Številni dogodki ob dnevu gozdov

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V četrtek, 21. marca, bo mednarodni dan gozdov, ki bo letos potekal pod geslom Gozdovi in inovacije in s pomembnim poudarkom, da inovacije in nove tehnologije omogočajo gozdarjem še natančnejše usmerjanje razvoja gozdov in spremljanja njihovega stanja.

V Sloveniji bo osrednja prireditev ob mednarodnem dnevu gozdov v četrtek na Pečovniku v Mestnem gozdu Celje, kjer bodo udeležence popeljali po novih tematskih poteh in jim predstavili uporabo sodobnih tehnologij in inovativnih rešitev v gozdarstvu. Več dogodkov bo tudi na širšem gorenjskem

območju. V četrtek se bodo gozdarji skupaj z otroki vrtca Dominik Savio Karitas Domžale sprehodili po gozdni učni poti Šumberk in se pogovarjali o pomenu gozdov za prebivalce v urbani okolju. Isti dan bo gozdar obiskal tudi Vrtec Domžale, kjer bo skupaj z otroki ugotavljal, kaj je v njihovih lončkih zraslo iz semen, in sadike pripravili za jesensko posaditev na požarišču Krasa. Gozdarji kranjske območne enote zavoda za gozdove bodo 28. marca sodelovali v Kranju na Kavarni idej za zeleno prihodnost mesta, dva dni kasneje pa še na pohodu po Udinborštu in predavanju o vlogi primestnega gozda.

Pomoč kmetijam po lanskim poplavah

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je objavilo javni razpis, s katerim namenja devet milijonov evrov za naložbe v osnovna sredstva za kmetijsko pridelavo, ki so bila v poplavah uničena ali poškodovana. Upravičenci bodo lahko uveljavljali finančno podporo za obnovo gospodarskih poslopij in drugih objektov, nakup kmetijske

mehanizacije in rejnih živali, agromelioracije na kmetijskih zemljiščih, obnovo trajnih nasadov, postavitev ali obnovo pašnikov ter za nakup in postavitev rastlinjakov. Za podpore se lahko potegujejo kmetijska gospodarstva, ki so prijavila škodo in jim škoda predstavlja najmanj 30 odstotkov potenciala kmetijske pridelave. Vlogo za dodelitev podpore morajo oddati v času od 25. marca do 22. maja.

Za hlod skoraj deset tisoč evrov

Na dražbi vrednejšega lesa so najvrednejši hlod, hlod gorskega javorja, prodali za skoraj deset tisoč evrov.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Društvo lastnikov gozdov Mislinjske doline, Zveza lastnikov gozdov Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije so tudi letos v Slovenj Gradcu organizirali dražbo vrednejšega lesa, že osemnajsto po vrsti. Sedemsto šestdeset lastnikov gozdov iz Slovenije pa tudi iz Avstrije, Hrvaške ter Bosne in Hercegovine je na licitacijo pripeljalo 6854 hlobov 38 drevesnih vrst, od tega največ hlobov gradna, smreke, macesna in gorskega javorja. Za nakup hlobov se je potegovalo 56 kupcev iz enajstih držav, največ iz Slovenije, Avstrije in Italije, ki so oddali skupno skoraj 23 tisoč ponudb, v povprečju največ za hlobo doba, velikega jesena in tise. Tudi na letošnji dražbi je najvišjo ceno

Na letošnji dražbi vrednejšega lesa je bilo skoraj sedem tisoč hlobov. / Foto: arhiv MKGP

dosegel hlod gorskega javorja rebraša, za katerega je lastnik iz Bosne in Hercegovine iztržil 9960 evrov. Drugi najdražji je bil prav tako hlod gorskega javorja, dosegel je ceno 8397 evrov, tretji najdražji pa je bil hlod smreke, za katerega je kupec odštél 6918 evrov. Lastnika

je zamenjalo 5961 hlobov, neprodanih pa je ostalo 893 hlobov. Povprečna cena prodanih hlobov je znašala 345 evrov za kubični meter in je bila za štiri odstotke nižja kot lani in za dvanajst odstotkov nižja kot predlani, ko je bila doslej najvišja. Pri gorskem javorju je bila najvišja cena za

»kubik« 6500 evrov in povprečna 464 evrov, pri gradnu najvišja 1751 in povprečna 442 evrov, pri dobu 2179 in 595 evrov, pri smreki 1240 in 268 evrov, pri macesnu 888 in 222 evrov, pri velikem jesenu 1431 in 197 evrov, pri orehu pa najvišja 2677 evrov in povprečna 236 evrov.

Priznanja za Pušavčeve sokove

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – V okviru 35. Festivala dobrote slovenskih kmetij, ki bo sredi maja na Ptuj, že potekajo ocenjevanja prehranskih izdelkov, ki so jih na ocenjevanje dale kmetije iz Slovenije in iz zamejstva. Za nekatere skupine izdelkov so rezultati ocenjevanja

že znani. Na ocenjevanju sokov je Franc Jakob Pušavec s kmetije Princ na Hudem prejel zlata priznanja za sokove iz malin in jabolk, iz drnulje in jabolk, iz aronije in jabolk, iz višnje in jabolk, iz črnega ribeza in jabolk, iz breskev in jabolk, za jabolčni sok z bezgovimi cvetovi, malinov sirup, sok iz viljamovk

in jabolk, iz bezgovih jagod in jabolk ter za sok iz marelic in jabolk, srebrna priznanja za sok iz korenja in jabolk, iz hrušk in jabolk, iz tepk in jabolk, iz češnje in jabolk, iz borovnic in jabolk ter za sok iz jagod in jabolk ter bronasti priznanji za jabolčni bistri sok in jabolčni gosti sok. Peter Burger (Burgox) iz

Komende je prejel zlato priznanji za zelnico in za sok iz korenčka in jabolk ter srebrno priznanje za sok iz korenčka, jabolk in rdeče pese, Klemen Jarc iz Voklega zlato za zelnico, Petra Potočnik s Hotavelj srebrno za grozdni sirup, Petra Podgoršek iz Vojskega pri Vodichah srebrno za malinov sirup, Aleš Jerala iz Podbrezij srebrno za jabolčni sok, Janez Markuta iz Čadovelj pa srebrno za sok aronije.

Spet znižanje odkupne cene mleka

Kranj – Po podatkih Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarne januarja letos za mleko, dostavljeno v mlekarno ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 42,76 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 0,38 evra ali 0,89 odstotka manj kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,31 odstotka maščob in 3,52 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 47,53 evra in je bila za 0,81 evra ali za 1,68 odstotka nižja kot decembra lani. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 38,51 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na dejansko vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 45,22 evra in je bila za 8,51 evra nižja kot v enakem lanskem mesecu, a še vedno za 9,29 evra višja kot januarja 2022.

Zbirajo pobude za obnovo gozdarskih načrtov

Kranj – Zavod za gozdove Slovenije je začel priprave na obnovo desetletnih gozdnogospodarskih načrtov za 22 gozdnogospodarskih enot v Sloveniji, med drugim tudi za enoto Mežakla na blejskem in za enoto Tržič na kranjskem gozdnogospodarskem območju. Postopek je začel z zbiranjem pobud, ki jih lastniki gozdov in drugi zainteresirani lahko dajo do konca letošnjega maja. Načrti bodo osnova za gospodarjenje z gozdovi v obdobju 2025–2034.

Mladi na regijskem kvizu v Sovodnju

Sovodnje – Društvo podeželske mladine Škofja Loka in Kmetijsko-gozdarski zavod Kranj prirejata ta petek z začetkom ob 17. uri v Zadružnem domu Sovodnje regijsko tekmovanje Mladi in kmetijstvo. Ekipe gorenjskih društev podeželske mladine bodo odgovarjale na vprašanja o ogroženosti gozdov, ekološkem kmetovanju in suhi robi.

Larix GT, trgovina in storitve d.o.o.
Belska cesta 38,
4205 Preddvor

e-pošta: larixgt@siol.net
T: 04/255 66 10
GSM: 041 624 863

Lindner
LARIX GT

Z vami na trgu že **30 LET**

skupaj od leta **1994**

Ničesar ne odvezamemo, ničesar ne dodamo

Na Krčevi kmetiji v Bašlju namolzejo na leto okrog sto tisoč litrov mleka, od tega ga približno tretjino predelajo v izdelke. »Pri predelavi mleku ničesar ne odvezamemo in ničesar ne dodamo,« pravita Andreja in Klemen Markič.

CVETO ZAPLOTNIK

Bašelj – Kmetija pod Storžičem – kmetija Pr' Krč, kot jo zdaj poimenujejo, je bila nekdanja tipična živinorejska kmetija, redili so goveda in za potrebe vleke voza še kakšnega konja. Ko je danes 46-letni Klemen Markič pred približno desetimi leti postal gospodar, je ohranil družinsko tradicijo – govedorejo, a skupaj z ženo Andrejo sta začela razmišljati, kako bi povečala dohodek, ki bi na kmetiji vsaj enemu zagotavljal zaposlitev. Andreja, ki je nekdanje delala na farmi prašičev v Ihanu, je razmišljala o prašičereji, Klemen si je želel, da bi dodano vrednost poiskala v predelavi mleka.

Na začetku ni bilo lahko

Andreja, po izobrazbi diplomirana inženirka zootehnik, je začela obiskovati tečaje predelave mleka, najprej v Strahinju in potem še na Ptuj, in se toliko naučila, da je že kmalu zatem v domači kuhinji naredila prve mlečne izdelke

Krčeva šestčlanska družina: gospodar Klemen, ki je zaposlen tudi v zasebni veterinarski ambulanti, Andreja, ki je nosilka dopolnilne dejavnosti na kmetiji, njuni trije otroci – Luka, dijak Biotehniškega centra Naklo, in osnovnošolki Eva in Lara – ter Klemenova mama Francka

– najprej jogurte in nato postopno sire za peko na žaru in skuto. »Na začetku ni bilo lahko, bili so vzponi in padci, včasih se je tudi kaj ponesrečilo. Takrat sva za nasvete spraševala tudi druge sivarje,« se začetkov spominja Andreja.

Na kmetiji so pred tremi leti končali ureditev sirarne

in registrirali predelavo mleka kot dopolnilno dejavnost, dober glas o njihovih mlečnih izdelkih pa se je vse bolj širil naokrog. Povpraševanje po lokalni pridelani hrani in tudi po njihovih izdelkih se je povečalo zlasti v času ukrepov za omejitev okužb z novim koronavirusom. Za zdaj je njihov cilj ohraniti

predelavo v sedanjem obsegu, a dolgoročno si želijo, da bi vse doma namolzeno mleko tudi predelali v izdelke.

Tretjino mleka predelajo v izdelke

Na leto namolzejo okrog sto tisoč litrov mleka, od tega ga tretjino predelajo v mlečne izdelke, preostalega pa oddajo v Kmetijsko gozdarsko zadrugo Sloga Kranj. Iz mleka delajo deset vrst različnih izdelkov – maslo, kislo smetano, skuto, lahko skuto, kislo mleko, poltrdi sir, jogurt, lahki jogurt, jogurt na grški način, sire za žar, kuhano maslo ... »Mleku med predelavo ničesar ne dodamo in mu ničesar ne odvezamemo, predelujemo ga sproti, vsak dan,« pripomni Klemen in poudari, da pri receptih za izdelke ni nekakšnih skrivnosti in da je osnova za kakovostne izdelke kakovostno mleko. Večino krme za živali pridelajo sami, iz žit, ki jih pridelujejo

sami, naredijo sami tudi krmne mešanice, dokupujejo le vitamine in beljakovine. V prihodnje bodo v krmnem

po domačem v ljubljanskem BTC Cityju, nekaj izdelkov pa prodajo tudi v preddvorsko osnovno šolo.

Na Krčevi kmetiji obdelujejo osem hektarjev lastnih in dvanajst hektarjev najetih kmetijskih zemljišč, gospodarijo pa tudi s 35 hektarji gozda, v katerem zadnja leta sekajo predvsem zaradi posledic vetra in žleda ter čezmerne razmnožitve lubadarja. Redijo 45 glav živine, od tega 15 krav mlekaric. Hlev, ki so ga zgradili okrog leta 1990, je na prosti reji, v molzišču lahko naenkrat molzejo sedem krav.

obroku dali večji poudarek senaži, to je silaži iz bolj ovonele trave, ki vsebuje tudi manj ostankov prsti.

Kakovost »izmerita« tudi na ocenjevanjih

Mlečne izdelke prodajajo v prodajnih avtomatih – eden je na kmetiji v Bašlju in drugi v središču Preddvora, v trgovini kmetijsko-gozdarske zadruge Sloga na Primskovem in v trgovini Korotana v Struzevem, sodelujejo tudi na tržnici Diši

Poleg domačinov se zlasti poleti ob prodajnih avtomatih ustavljajo tudi domači in tuji turisti, pohodniki, kolesarji ... Najboljša reklama za izdelke so zadovoljni kupci, a Andreja in Klemen vsako leto dasta »izmeriti« kakovost tudi na ocenjevanju, ki poteka v okviru festivala Dobrote slovenskih kmetij. Še vsakič sta za izdelke dobila priznanje, lani sta za vse tri – za skyr (vanilija), maslo in jogurt na grški način – prejela zlato priznanje. Letos sta na ocenjevanje dala le sir Voranc – sir, ki se imenuje po bližnjem hribu in cerkvi Svetega Lovrenca, rezultati ocenjevanja pa za zdaj še niso znani.

Želijo več stabilnosti in manj administracije

»V kmetijstvu si predvsem želiva bolj stabilne razmere in manj administracije,« pravita Andreja in Klemen in poudarjata, da bo poklic kmet postal za mlade zanimiv šele potem, ko bo kmetu omogočal boljši dohodek. »Žalostno je, da mu osnovna kmetijska in gozdarska dejavnost ne zagotavljata dovolj dohodka za preživetje in da se mora ukvarjati tudi z dopolnilno dejavnostjo.«

Klemen in Andreja v zorilnici sirov

Prodajni avtomat s ponudbo mlečnih izdelkov

MEGALES

Odkup – posek – spravilo in prevoz lesa | Odkup biomase
051 358 368 | info@megales.si | www.megales.si

Klasje

NOVO!
Uradna prodaja traktorjev ter ostale mehanizacije
NEW HOLLAND

Obiščite nas na sejmu v Komendi.

Trgovina Klasje vam ponuja:

- rezervne dele za traktorje in drugo kmetijsko mehanizacijo,
- traktorje: Zetor, IMT, UTB, Štore, Torpedo, Ursus, Tomo Vinkovič,
- novejša tipe traktorjev: John Deere, New Holland, Lindner, Lamborghini, Landini, Same, Steyer, Massey Ferguson, Fendt, Deutz, Hurlimann, Carraro,
- rezervne dele za priključke: Sip, Creina, Tehnostroj, kosilnice BCS, plugi (tuji proizvajalci),
- ponujamo vam tudi stekla za kabine, vse tipe akumulatorjev, olja, maziva, filtre, svetlobno opremo ...,
- popravilo traktorjev in montažo stekel kabin,
- prodajo in popravilo kardanolov, rezervne dele za kardane,
- prodajo nožev za freze in vrtavkaste brane,
- rezervne dele pošljemo po pošti.

Več informacij dobite pri nas: Klasje, d.o.o., Kranj, Cesta na Klanec 9, 4000 Kranj
Tel.: 04/2331 375, 04/2357 710, GSM: 041/628 065, 031/628 065
E-pošta: klasje@siol.net

POPUSTI NA ORIGINAL FILTRE NEW HOLLAND IN OLJA TER MAZIVA

Otrok padel v korita Mostnice

SIMON ŠUBIC

Stara Fužina – V petek popoldne je v kanjonu reke Mostnice v občini Bohinj predšolski otrok stopil izven poti in padel približno dvajset metrov globoko v korita Mostnice. V reševanje fantka iz deroče vode se je takoj pognal njegov oče in ga po približno stotih metrih plavanja našel ob skali. Skupaj sta splezala nanjo in počakala na pomoč reševalcev. Močno podhlajena in poškodovana ju je helikopter Slovenske vojske s posadko in dežurno ekipo helikopterske nujne medicinske pomoči

Brnik prepeljal v ljubljanski klinični center. Ostale tri članke družine iz Francije so prepeljali v dolino.

V reševanju otroka in očeta so sodelovali gorski reševalci iz Bohinja, ki so otroka in očeta z vrhno tehniko potegnili iz kanjona in ju pripravili na helikopterski transport, prostovoljni gasilci iz Bohinjske Bistrice in Bleda, potapljači Podvodne reševalne službe Bled, člani ekipe Civilne zaščite za reševanje na vodi in iz vode Bohinj ter reševalci Nujne medicinske pomoči Bohinj. Po podatkih policije se je otrok pri padcu hudo poškodoval.

Davorja pogrešajo od četrta

SIMON ŠUBIC

Jesenice – Jeseniški policisti so v četrtek dopoldne prejeli obvestilo o pogrešanem 32-letnem Davorju Dovžanu z Jesenic, ki ga kljub iskalni akciji do včeraj sredi dneva niso našli. Nazadnje so ga videli v četrtek ob 2.30, ko je peš odšel v smeri trimsteze na Zgornjem Plavžu proti Žerjavcu. Pogrešani je visok okoli 170 centimetrov, je čokate postave in ima krajše rjave lase. Nazadnje je bil oblečen v siv pulover, črno trenirko z belo črto ob strani in obut v bele športne copate.

Policisti prosijo vse, ki bi karkoli vedeli o pogrešanem Davorju Dovžanu, da

Pogrešani Davor Dovžan

/ Foto: PU Kranj

podatke sporočijo na najbližjo policijsko postajo ali Policijsko postajo Jesenice na (04) 582 13 00 oziroma pokličejo na številko 113 ali anonimni telefon 080 1200.

Voznik po nesreči odpeljal naprej

Železniki – V petek okoli 20.30 je neznan voznik neznanega vozila v bližini cerkve na Trnju v Železnikih po podatkih policije z levim vzvratnim kolesarjem oplazil kolesarja. Kolesar se je v nesreči poškodoval, voznik pa se je odpeljal naprej. Policisti zaradi razjasnitve okoliščin prometne nesreče prosijo neznanega voznika, da se oglasi ali pokliče na Policijsko postajo Škofja Loka (04/502 37 00) ali na interventno številko 113 ali anonimni telefon policije 080 1200. Pokličejo naj tudi morebitne priče, ki so nesrečo videli ali bi lahko dale koristne informacije za njeno razjasnitev.

Ste videli nesrečo v Dolenji Dobravi?

Gorenja Dobrava – Minuli četrtek okoli 16.30 je v Gorenji Dobravi v občini Gorenja vas - Poljane prišlo do oplaženja med voznikom avtomobila in kolesarko, ki sta oba vozila v smeri iz Lučin proti Gorenji vasi. Policisti prosijo priče, ki sta se tedaj peljali proti Lučinam in bi lahko dali koristne informacije za razjasnitev nesreče, da pokličejo na Policijsko postajo Škofja Loka (04/502 37 00) ali na interventno številko 113 ali anonimni telefon policije 080 1200. Pokličejo naj tudi ostale morebitne priče, ki bi karkoli vedele o tej prometni nesreči.

Zagorelo zaradi okvare kuhinjskega aparata

Radovljica – V petek zjutraj je zagorelo v stanovanjski hiši na območju Radovljice. Kot so sporočili s Policijske uprave Kranj, je zagorelo v kuhinji zaradi tehnične okvare kuhinjskega aparata, požar pa se je razširil še na ostale prostore. V požaru, ki so ga pogasili gasilci, je nastala velika materialna škoda, dve osebi pa sta se nadihali dima in so ju prepeljali v zdravstveno ustanovo.

Skupaj rešujemo življenja

V Ljudskem domu v Kranjski Gori je bila regijska slovesnost ob dnevu Civilne zaščite, na kateri so podelili dva zlata, dvanajst srebrnih in osemnajst bronastih znakov. Slavnostna govornika sta bila kranjskogorska županja Henrika Zupan in generalni direktor URSZR Leon Behin.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – »V veliko čast in veselje mi je, da vas lahko sprejemem in pozdravim na osrednjem občinskem in regijskem dogodku v občini Kranjska Gora. Lansko leto je Slovenijo prizadelo veliko naravnih nesreč velikega obsega in prav prostovoljci in pripadniki sil CZ ste bili tisti, ki ste pomagali reševati življenja in premoženje,« se jim je zahvalila Henrika Zupan, županja Občine Kranjska Gora, ki je četrtekovo slovesnost, regijsko podelitev nagrad in priznanj ob dnevu CZ pripravila skupaj s kranjsko izpostavo Uprave RS za zaščito in reševanje. Kot je poudarila županja, je bila v lanskih naravnih nesrečah prizadeta tudi občina Kranjska Gora in se zahvalila za pomoč in sodelovanje vsem strukturam zaščite in reševanja, tako občinskim kot širše. »Vsem prejemnikom priznanj CZ iskreno čestitam. Vsem skupaj pa želim čim manj akcij in da se z reševanjem varno vrnete domov.«

Bistvo sistema smo ljudje

Generalni direktor Uprave RS za zaščito in reševanje (URSZR) Leon Behin je poudaril, da brez ljudi sistem zaščite in reševanja ne bi bil najboljši v Evropi in da brez prostovoljnega dela velike večine pripadnikov CZ ne bi bil niti približno takšen, kot danes velja v Sloveniji. Spomnil je, kaj vse smo preživeli v zadnjih desetih letih v sistemu zaščite in reševanja in katere naloge so bile dane tako lokalnim skupnostim, regijam kot državi. Od vetroloma leta 2014, migrantske krize,

Zaradi intervencije se uradnega dela prireditve niso mogli udeležiti, so pa na fotografiji še prejemniki regijskih priznanj CZ Robert Anžič, Neja Malis, Ana Hudobivnik in Andrej Žunič z generalnim direktorjem URSZR Leonom Behinom / Foto: osebni arhiv

številnih naravnih ujm do epidemije covid-19. »A kot da ne bi bilo vse skupaj dovolj, se pojavljajo čedalje pogostejše in obsežnejše podnebno pogojene pa tudi druge nesreče.« V takih trenutkih Slovenci pokažemo svojo solidarnost, sočutje. In če kdaj, kot je dejal, se je prav lani v tako velikem obsegu pokazala tudi evropska solidarnost.

Zahvala za srčnost

Dan CZ, ki ga v Sloveniji praznujemo prvega marca, je poklon vsem pripadnikom, službam in sestavam, vsem, ki tako ali drugače profesionalno ali prostovoljno sodelujejo v sistemu zaščite in reševanja, in kot je še ponazoril Behin: »Samo v lanskih ujmah v avgustu je to pripravljenost na sodelovanje izrazilo več kot sto tisoč ljudi. To praktično pomeni pet odstotkov državljanov RS, kar je podatek, ki ga ne boste zasledili v nobeni evropski državi za takšen obseg nesreče.« Zato je še kako prav, kot je dejal, da se

Plaketo CZ so prejeli: Gasilska zveza Kokra, Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Bohinjska Bistrica, PGD Gorje in PGD Poljane. Zlati znak CZ sta prejela Iztok Arnol in PGD Hrušica. Srebrni znak CZ so prejeli: Društvo GRS Škofja Loka, Edvard Torkar, Branko Šmid, Vid Krčmar, Leopold Pogačar, Tomaž Pazlar, Gabrijel Rožič, Andraž Šifer, PGD Mlino, PGD Križe, PGD Visoko - Milje in Matjaž Bolka. Bronasti znak CZ so prejeli: Robert Anžič, Klemen Belhar, Tina Bole, Uroš Bučan, Franc Čebulj, Tomaž Godec, Irena Grmek Košnik, Aleš Habjan, Ana Hudobivnik, Janez Kavčič, Jerneja Malis, Luka Okorn, Miha Peternelj, Andrej Polajnar, Domen Turk, Roman Udir, Marinka Valjavec in Andrej Žunič.

pripadnikom, ki so se s svojim delom v lanskem letu, v več letih izkazali s svojo življenjsko predanostjo, primerno zahvalijo. Tako Leon Behin kot regijski poveljnik štaba CZ za Gorenjsko Klemen Šmid sta poudarila, da brez podpore družine in tudi razumevanja delodajalcev nihče od njih ne bi mogel izvajati nalog CZ.

Med prireditvijo smo velikokrat slišali besedo hvale. »To je največje plačilo, izrečeno po končani

intervenciji, reševanju, gašenju ali kakršni koli drugi pomoči s strani pomoči potrebne,« je prepričan tudi poveljnik Občinskega štaba CZ Kranjska Gora Blaž Lavtižar. »Vsi mi, ki danes tukaj sedimo, vemo, da se srčnosti in pripravljenosti pomagati sočloveku v nesreči ne da kupiti z denarjem.« Nekateri so priznanja CZ prejeli že na državni slovesnosti ob dnevu CZ, a so se tudi njim še enkrat zahvalili na regijski slovesnosti.

Prejemniki regijskih priznanj Civilne zaščite z gostitelji in govorniki Henrikom Zupan, Leonom Behinom, Klemenom Šmidom in Blažem Lavtižarjem / Foto: Tina Dokl

razpredrilo

GG

POD OKENCE PRIDEM

Tradicionalni večer z ljudskimi pevci in godci v Šenčurju so tokrat podnaslovili Moži se gostilničarjeva hči. Prireditev je gostil Dom krajanov Šenčur.

Alenka Brun

Dragica Markun, predsednica Kulturnega društva Hiša čez cesto, nam je razložila, da je Pod okence pridem tradicionalna prireditev, na kateri so lanskoletno zgodbo o gostilni in gostilničarju letos na odru nadgradili: tokrat se je možila gostilničarjeva hči.

Obiskovalci prireditve so tako predvsem skozi pesem in igro spoznavali pretekle šege in navade, povezane s poroko. Nekatere med njimi so preživele do danes, dobile modernejšo preobleko, izvirne zgodbe pa so se ohranile zlasti s pomočjo folklornih skupin oziroma različnih sekcij znotraj njih. Te jih pridno ohranjajo žive.

Markunova se je podpisala tudi pod idejo scenarija, vlogo očeta gostilničarja

Cerkljanski gavnarji: Matija Koritnik (klarinet), Vinko Jensterle (harmonika) in Ivan Kropivnik (škaf bas)

/ Foto: Alenka Brun

oziroma šefa gostilne Pr' Franč pa so v predstavi zapuili Konradu Pižornu - Kondiju, nekdanjemu Preddvorčanu, ki zdaj že lep čas živi v Litiji, a ga v različnih igralskih in povezovalnih vlogah na gorenjskih odrih še vedno lahko srečamo.

Z nekaj humorja so tako na oder postavili prizore, v katerih smo videli, kako so bili videti vasovanje oziroma dvorjenje nevesti, fantovščina,

deklščina, likof, slovo neveste od staršev, šranga, poročni obred in svatba. Prizore so občinstvu s svojim nastopom približe predstavili Pevci ljudskih pesmi KD Jerbas iz Tržiča, pevke KD FS Sava Kranj Dečve, godci pri KD Folkloru Cerklje Cerkljanski gavnarji, Kostanarji s Trstenika ter Ljudske pevke Hiše čez cesto z Milj. Za vezno besedilo pa je s svojim žametnim glasom skrbela Slavica Bučan.

Fantje iz KD Jerbas: Matija Polajnar, Aleš Fister in Luka Rant / Foto: Alenka Brun

Vesela deklščina družba, zbrana v gostilni Pr' Franč / Foto: Alenka Brun

Konrad Pižorn - Kondi / Foto: Alenka Brun

Pred začetkom v zadnjem delu dvorane: Ljudske pevke Hiše čez cesto in Dečve / Foto: Alenka Brun

Dragica Markun in Slavica Bučan / Foto: Alenka Brun

Danes redko vidimo, da ženini pokleknejo, ko zaprosijo svojo izbranko za roko. Morda v namene spletne objave ...

/ Foto: Alenka Brun

Vlado Kreslin v kranjskem KluBaru

V soboto, 23. marca, v priljubljenem KluBar gastropubu v Kranju z velikim veseljem napovedujejo koncert Vlada Kreslina z multiinstrumentalistom Iztokom Cergolom. Opozarjajo, da so koncerti priljubljenega slovenskega kantavtorja razprodani hitro, če ne celo v rekordnem času, zato priporočajo, da si vstopnico zagotovite čim prej. Na koncertu bodo na voljo predvsem stojišča, nekaj bo tudi sedišč. Vrata odprejo ob 21. uri, koncert se začne točno uro kasneje – ob 22. uri. Dan pred Kreslinovim koncertom pa vas v KluBaru ob 21. uri vabijo na Dalmatinsko fešto, ko bo večer prepojen z glasbo, okusi in vsem drugim, kar lahko doživite na dobri dalmatinski zabavi – od glasbe pokojnega Oliverja Dragojevića, pesmi Petra Graša, napevov dalmatinskih klap do bevande, giric in svežih kalamarov. Vstopnine ni, druženje pa je namenjeno le polnoletnim. Možna je tudi rezervacija miz.

Utrinek s koncerta / Foto: Arhiv Do Re Mi

PESMI MLADIH

Veriga

Moja mati je sonce,
moj oče je luna.

Moj prijatelj je morje,
moja ljubezen skriva se v gorah.

Moj brat je zvezdna steza,
moje sestre vse so zvezde.

In jaz, jaz sem majhen člen v neskončni verigi.
Sem človek, majhen, a nekoč velik.

Miha

Modro razmišljanje oziroma pesem za mladostnika. Se strinjam z Mihom, vsak od nas je en majhen člen in skupaj tvorimo neskončno verigo veselja. **Meta**

ŠIRILI OBZORJA

Učenci iz Glasbenega centra DO RE MI so se v februarju udeležili glasbene izmenjave v Franciji – svoje glasbeno znanje, slovensko kulturo in sloves blejskih lepot so ponesli v francoski mesti Seclin in Croix.

Mateja Rant

Na izmenjavo v Francijo so se člani Mladinskega pihalnega orkestra Bled odpravili pod vodstvom učiteljev Primoža Kerštanja, Luka Zapuška in Gregorja Plambergerja. Izmenjave so se udeležili tudi trije učenci z motnjo avtističnega spektra. »Ta izkušnja je trajno obogatila in razširila njihova obzorja tako z glasbenega kot tudi osebnostnega vidika.« je poudarila Nina Kompare Volasko iz centra DO RE MI, kjer se v času osnovnega glasbenega izobraževanja trudijo izkoristiti ponujene priložnosti, da njihovi učenci pridobijo neprecenljive izkušnje tako na glasbenem kot tudi na socialnem področju ter tako širijo svoja obzorja.

Ideja za izmenjavo se je že pred dvema letoma porodila učiteljema flavte iz

blejskega zavoda DO RE MI Evi Jensterle in Géraldu Lacharrièru s Konservatorija v Croixu. Takrat so francoski učenci obiskali Slovenijo in pripravili koncerta na Bledu in v Bohinju. Glasba je mlade slovenske in francoske glasbenike povezala tudi tokrat, in sicer na dveh koncertih z naslovom Slovenian Rhapsodie, ki so ju izvedli v Salle Ronny Coutteure v Seclinu in v koncertni dvorani Konservatorija v Croixu. »Na prvem koncertu se je članom Mladinskega pihalnega orkestra Bled pridružilo petdeset učencev glasbene šole Centre Municipal d'Expression Musicale iz Seclina,« je pojasnila Nina Kompare Volasko. Nekaj skladb so učenci obeh šol izvedli tudi skupaj. »Tako so v izvedbi združenega francosko-slovenskega pihalnega orkestra med drugim zavidljivo ubrano zazvene tudi slovenske skladbe Čas počitnic, Golica in Moj očka ima konjička dva, kjer se se

Učenci iz Glasbenega centra DO RE MI na izmenjavi v Franciji / Foto: Arhiv Do Re Mi

članom orkestra pridružili tudi mali francoski pevci otroškega pevskega zbor in slovensko pesem interpretirali z očarljivo suverenostjo.« Na drugem koncertu so blejski glasbeniki združili moči s šestdesetimi učenci Konservatorija v Croixu. »Iskrenost, mladostni zanos, sproščenost in muziciranje na zelo visoki ravni so ustvarili glasbeno sinergijo, ki je tako v mladih izvajalcih

kot tudi v poslušalcih pustila trajen odzven občutenja lepote povezanosti kljub vsem morebitnim razlikam.«

Kot je še poudarila Nina Kompare Volasko, je mladim glasbenikom izmenjava omogočila, da so spletli trajna prijateljstva, utrdili večšine sporazumevanja v tujem jeziku in skozi univerzalni jezik, ki je glasba, razvili zavedanje globalne povezanosti.

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKO • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKO

PO NASMEH K BIZJAKU

Alenka Brun

Spomladanski Teden restavracij se je začel s petkom in bo trajal do nedelje, 24. marca. Sodelujočih restavracij in gostiln je toliko, da bi lahko vsak dan v tednu jedli drugače – celo večkrat na dan, če bi se nam zahotelo oziroma denarnica to prenese.

Mi smo se tokrat odločili, da zadevo zastavimo malo drugače in izberemo med tistimi, ki nimajo srčkov, ki jih sodelujočim podelijo

ocenjevalci, temveč oznako nasmeh. Od gorenjskih ponudnikov je to znana Gostilna pri Bizjaku z Zgornje Bele pri Preddvoru.

Izbirali smo lahko med tremi meniji – mesnim, ribjim in veganskim. Jaz sem se tokrat odločila za ribjega.

Pozdrav iz kuhinje je z obloženim domačim brišom obetal prijetno nadaljevanje. Sledila je čemaževo juha z zdrobovim skutnim štrukljem, peno kisle smetane in čipsom vijoličastega krompirja. Vmes je na mizo pristopil še poseben, doma pečen kruh gostilničarke Veronike

(Aljančič), eden od njih tudi s čemažem, kar nas je dodatno spomnilo, da v teh krajih v aprilu tradicionalno potekajo dnevi čemaža. Letos jih bodo pripravili od 8. do 14. aprila. Takrat preddvorski gostinci na svoje jedilnike umestijo različne jedi s čemažem, na zadnji dan dogajanja pa grad Dvor v Preddvoru gosti še Čemaževo kuhinjo na prostem. Organizatorji pripravijo tudi bogat spremljevalni program.

Glavna jed ribjega menija so bile tokrat lovke orjaškega lignja, gamber, zaviti rezanci kadaif, sestavljali pa so jo

še korenje, pomaranča in sipa. Jed je bila zelo okusna in po tej plati zvezda trihodnega menija. Za sladico je na mizo prispel čokoladni tart s sorbetom pomaranče in rožmarina. Ta je v ustih zaživel, če si skupaj zaužil čokoladni tart in sorbet. Čokolada, okus rožmarina in citrusa so si lepo podali roke.

Gostilna pri Bizjaku je bila v času našega obiska – drugi dan Teda restavracij, v soboto popoldne – polna. Ljudje so od miz odhajali zadovoljni in glede na porcije, ki smo jih dobili, nihče ni odšel lačen.

Pozdrav iz kuhinje / Foto: Alenka Brun

Imeli pa smo tudi privilegij, da smo za konec pokušili še eno gospodaričino domačo posebnost: pijačo, ki jo pripravljajo iz bezgovih jagod in ruma. Prav veliko

nam o tej pijači ni uspelo izvedeti, saj je Veronika Aljančič kot prava gostilničarka okoli tega ostala skrivnostna, z nami pa delila nasmeh.

Glavna jed: lovke orjaškega lignja, gamber, korenje, pomaranča, sipa / Foto: Alenka Brun

Sladica: čokoladni tart ter sorbet pomaranče in rožmarina / Foto: Alenka Brun

Čemaževo juha s štrukljem, peno kisle smetane in čipsom vijoličastega krompirja / Foto: Alenka Brun

PRAZNOVANJA

NISO POSTAVILI MLAJA

So pa na bližnji travnik pri slavlencu doma parkirali štirideset traktorjev.

Alenka Brun

Bila je sredo zvečer. Ura je šla že na deseto, ko je na glavni cesti mimo Brda vse utripalo. Od daleč je bilo videti, kot bi se cesta spremenila v pristajalno stezo. Razlog: cesta je bila polna traktorjev z utripajočimi lučmi na vrhu kabin. Lepo v koloni so počasi nadaljevali pot proti Predosljam. Premagala nas je radovednost. Kam gredo tako pozno zvečer, smo se spraševali. Potem pa so v Predosljah v prvem križišču traktorji začeli zavijati desno, v vas. Videli smo, da se je podobna zgodba odvijala tudi z druge strani glavne ceste, ki pelje skozi Predoslje. Takrat

Zbrana družba s slavlencem (v modrem na sredini), ki ni skrival veselja nad posebnim rojstnodnevnim obiskom / Foto: Alenka Brun

nas je prešinilo, da verjetno nekdo praznuje. V nadaljevanju smo izvedeli, da je to domačin Joža Sa-

jovic. Za rojstni dan mu tako niso postavili mlaja, ampak so se do slavljenčeve kmetije pripeljali

s traktorji. »Za štirideseti rojstni dan – štirideset traktorjev,« je humorno dejal eden od voznikov.

Ko ti ne postavijo mlaja, te pa vseeno na domači kmetiji obiščejo prijatelji ... / Foto: Alenka Brun

Mladoporočenci

Na Jesenicah sta se 9. marca 2024 poročila Matej Ališič in Maja Pavličević.

Novorojenčki

V minulem tednu se je v **kranjski porodnišnici** rodilo 36 otrok, od tega 17 deklic in 19 dečkov. Najtežja in najlažja sta bili deklici, prvi je tehtnica pokazala 4546, drugi pa 2736 gramov. **Na Jesenicah** je prvič zajokalo 22 novorojenčkov, od tega 11 deklic in 11 dečkov. Najtežji je bil deček, ki je tehtal 4310 gramov, najlažji pa je bil prav tako deček, ta je ob rojstvu tehtal 2160 gramov.

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Nagelj, rožmarin«

Prosim vas, da pogledate v karte, kako kaže osebam v tem letu. Sprašujem za dvanajst ljudi. Zdravje, služba, varnost, šola ...

Lepo vas prosim, da me naslednjič, ko mi pišete, vprašate za največ tri osebe hkrati in pripišite, kako ste vi povezani z njimi. Na primer, ali je to vaš otrok, vnuk ali pa drug družinski član. Na ta način vam bom lahko kaj več napisala oziroma napovedala. Pri nikomer od vseh dvanajstih ne vidim česa posebnega, kar bi izstopalo. Osebam, rojenima v mesecu juniju in septembru, se obetajo dobre spremembe in konec

napornega obdobja. Lepo vas pozdravljam.

»Obupana«

Hvala vam za vse odgovore. Pa vendar vas vedno znova potrebujem. Dobro je to, da sem dobila vnukinjo. Počasi bodo moji otroci videli, kako je, ko imaš otroke in težave z njimi. Tako kot je v mojem primeru. Razpeta sem med dve oziroma tri družine – svojo in bratovo družino ter mater. Zanima me, ali mi bo uspelo doseči, da mama dobi prostor v domu za ostarele. Druga največja težava poleg vseh drugih pa je še vedno moj brat. Oba s partnerko grozita s koncem, čeprav je ona tista, ki je vsega kriva. Center za socialno jima je odvezl otroke. Kaj

se bo zgodilo, kaj naj naredim? Ne morem spati, jesti in ne vidim pred seboj svetle točke. Hvala vam za vse.

Vem, da vedno težko čakate moj odgovor, ampak veliko vas je in vsakemu so lastne težave najtežje. Iskreno vam čestitam ob rojstvu vnukinje. Prinesla bo veliko veselja, tudi vam. Vsi vaši otroci bodo imeli svoje otroke – in to je šele začetek. Mama bo v tem letu sprejeta v dom za ostarele. Tako bo zanjo najbolje. Imela bo oskrbo, vi pa ne boste več toliko obremenjeni z odgovornostjo in strahom zanjo. Pri bratu gre za dolgo in težko zgodbo. Roko na srce, nobeden od njiju ni sposoben vzgojiti otrok. Oba otroka zelo trpita in prav je, da ju vzgoji nekdo, ki je srčen in ima prave vrednote. Odrasla bosta in si ustvarila svojo prihodnost in zaključila s preteklostjo. Trenutno sta čustveno zelo ranljiva,

kar ni nič čudnega, glede na to, kaj vse sta preživela. Brat ne bo ostal s to žensko oziroma materjo otrok. Vsak od njiju bo šel svojo pot. Žal nista sposobna skrbeti niti zase in treba bo iti korak za korakom. Brat je psihično uničen in nujno potrebuje zdravniško pomoč, se pravi zdravljenje. Z vašo pomočjo mu bo uspelo. Vem, da vam je težko in imate svojih težav več kot preveč, a tudi on je del vaše družine in imate ga radi, normalno je, da vam je hudo in trpite z njim. Njo pa čaka težja pot, saj nima nikogar, ki bi ji pomagal, niti si sama tega ne želi. Kmetijo in vse, kar sodi zraven, bosta pododovala otroka. Kaj bosta naredila s tem, bo prinesel čas, dokler sta še tako mlada, ne bosta premišljevala o tem. Ko odrasteta, se bosta vse lepo dogovorila. Umirite se, vse bo še dobro in se bo razpletlo tako, kot je treba. Srečno.

Sladkih dvaindvajset

Hana Kotar je 15. marca praznovala 22. rojstni dan. Na Gorenjskem in tudi širše je znana kot zagnano deklica, ki se je že zelo kmalu podala v sladke podjetniške vode. Ljudje jo danes prepoznajo po njenih čokoladah in sladoledu. Teče že četrto leto obstoja njene Mame Paule v Britofu.

Hana Kotar iz Britofa je konec tedna dopolnila dvaindvajset let. / Foto: Alenka Brun

»Začela sem s sladicami – kot večina slaščičarjev, potem sem se specializirala za izdelavo sladoleda in čokolade ter jima ostajam zvesta. Vsako leto pa znanim izdelkom in okusom dodam še kakšnega novega,« pravi komaj 22-letno deklica, ki pa ima že znanje »velikih«. Rojstni dan je Hana Kotar praznovala v krogu sodelavcev, prijateljev in družine, tako rekoč ves konec tedna.

LAŽJI SUDOKU

3			5			8	7
7	2	6	9			1	5
		4		3			6
	8	3			7		4
	9		1		8		3
4			2			5	6
9				7		8	
5	3				6	2	7
1	4				9		

Rešitev:

5	9	6	2	7	1	8	3
6	7	9	1	8	5	4	2
1	8	5	7	9	6	1	3
8	9	6	2	1	7	5	4
2	5	7	1	5	6	9	3
7	1	2	5	9	8	3	6
9	2	1	6	2	5	8	7
1	8	6	9	7	5	2	4
5	1	6	8	9	2	7	3
6	7	2	1	8	9	5	4
7	9	6	2	1	5	8	3

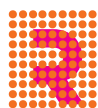
TEŽJI SUDOKU

8		1		7			
6	4	5	8		2		9
		9	5				
			6			9	1
	8						5
1		6		7			
					5	4	
5			9		8	2	1
				3		6	

Rešitev:

5	9	6	2	7	1	8	3
6	7	9	1	8	5	4	2
1	8	5	7	9	6	1	3
8	9	6	2	1	5	8	3
2	5	7	1	5	6	9	3
7	1	2	5	9	8	3	6
9	2	1	6	2	5	8	7
1	8	6	9	7	5	2	4
5	1	6	8	9	2	7	3
6	7	2	1	8	9	5	4
7	9	6	2	1	5	8	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil N. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

Obsežna knjiga predstavlja širok nabor zdravilnih rastlin v naravi ali na domačem vrtu. Naveden je opis in rastišče, kako se nabira in pripravi, kako učinkuje na naše zdravje, njeno uporabo v ljudskem zdravilstvu, ne manjkajo niti nasveti, opozorila in zanimivosti. V rubriki Čaj in še kaj, pa vas čakajo uporabni recepti za naravno pomoč pri lažšanju različnih bolezni in tegob.

21 x 26 cm, 212 strani, trda vezava

33
EUR

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjski-glas.si

GORENJSKI GLAS	TV VODITELJICA JAMNIK	REDKA KOVINA (Ac)	ROKO-METAŠ ZORMAN	UČENEC OSNOVNE SOLE	OTO PESTNER	VOZILO (ZARG.)	STOPNJA PRIDEVNIKA	UVOZNA DAJATEV	GORENJSKI GLAS	SVILA (STAR.)	STARORIMSKE POZDRAV	BINŠA SL. SMUČARSKA TEKAČIČA (MARA)	GREGOR RAVNIK	OSMI GLASBENI INTERVAL	NAGIB
NAŠA TENIŠKA IGRALKA (MIMA)									POSEBNA GOVORICA, SLENG						
OSREDNJA STAVBA V ATENAH	9								IVERNA PLOŠČA DRAG KAMEN			23			
DEL POHISTVA ZA SEDEJNE					POGANJEK, ZAMETEK KRSTA (KNJIŽNO)	17							TINKARA KOVAČ DRŽAVA V ZDA		
KANJA (ZOOL.)							TISKARSKA CRKA ENA OD PRJEKCIJ					ATALOŠ (KRAJŠE) NASELJE NA KOROSKEM			
NAJBOLJ POGOST VEZNIK			ZGODNJE VINO ŽLAHNI PLIN (Xe)					19		CEVAST ORGAN V TREBUHU ŠIVANKAR					
IGRALEC IN TV VODITELJ ŠKRELEC				UGLAJEN MOŠKI PRITISK									MONGOLSKI VLADAR ENOJNIK, ORIGINAL		
NAŠA PEVKA (KATJA)		6					UČENEC NEKDANJE REALKE		SLOVENSKE DIRIGENT (LOVRENC)	OGABA	24			JUDOVSKE DUHOVNİK	TATVINA
SESTAVIL: KALAN	ZNAK NA TASTATURI, @	IGRALKA KRALJ VELIKO GLASBILO								MESTO NA SKOTSKEM KAVICA (ZARG.)					
MOZOLJAVOST							RACA SERA DIVJA KOZA	12				REKA V NEMČIJI UMETNOST			
GRMASTA RASTLINA VELIKAN, GIGANT		15					VETRI NI JOPIČ ATA PO DOMAČE							SIMBOL ZA BARJ DUŠAN ERBUS	13
GORENJSKI GLAS BLAŽILEC SUNKOV PRI AVTU		PRISLOV, KI IZRAŽA ZANIKANJE	VESLAČ ZVEGELJ	ANDREJ TOPLISEK	ŽIVALSKI IZRASTEK	PAPIGA ARA (OBL. ZAPISA)	JUDOV SIN								
BLOMDAHLOVA OPERA		18					TOYOTIN DŽIP UREDNIČA PENZEŠ								
SKRIVNOST (KNJIŽNO)							ITAL, ITALIK LISTNATO DREVO	3							
REKA V RUSIJI				JADRANSKI OTOK INDIJSKI BIVOL									POLMER	8	
KRAJ PRI KRŠKEM				5	ZGORNJA OKONCINA AZIJSKA OPICA		PSEVDONIM FRANCETA BERČICA MANJŠI RT	26			PRIMORSKO NASELJE PRI MEJI Z ITALIJO				OSEBA Z OČALI (ZARG.)
TINA LESNİČAR			ZDRAVILNA RASTLINA MALAJSKA BLAZNOST			21	OBRAMBA (KNJIŽNO) BABICA PO PRIMORSKO								
SUMERSKA BOGINJA PLODNOSTI					ŠVIC. PISEC (CLAUDE) TURŠKI VELIKAS										
ZIMSKO JABOLKO	10						OPIS, OČRT OLIVIA JOHN			VELETOK V AFRIKI TV VODITELJICA (BERNARDA)					
IT. PISEC (UMBERTO)				STAROGRSKO TEKMOVANJE				11	GOST KOMPOT IZ JABOLK MEHKA TKANINA						
VODNA ŽIVAL S KLEŠČAMI				ŠPORTNI ČOLN						LOVEČ NA KAČE MODEL VOZILA FIAT	2				
PISANA VRTNA CVETLICA															IZBRANA DRUŽBA POLŽ BREZ HIŠICE
NASELJE V OBČINI KOMEN															
POLJSKI GLODALEC						4	SORAZMERN DELEŽ LANTAN SL. NOGOMETAS (ZAN)								
IGOR LIKAR							TEKMOVANJE V ZNANJU PREVARANT								
TV VODITELJICA PESEK															20
FLOKS INANA LANARK PALAGRUZA VIPOTNIK		GOZDNI PTIČ PEVEC	TENIŠKI REKvizIT POSLOVNI OBJEKT												
MIZARSKO ALI REZBARSKO ORODJE															27
LOPATIČA	1														
KOSTUMOGRAFINJA VOGELNIK							VELIKAFRIŠKI PTIČ DANIEL ORTEGA								
MORSKA RIBA															
KLEMEN LORBEEK															14

1. nagrada: **2 x štiriurno kovanje s kosilom v termah Snovik**
2. in 3. nagrada: **knjiga**

Rešitev križanke – geslo na kuponu – lahko pošljete po pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali jo oddate v nabiralnik na tem naslovu. Rešitve pa lahko pošljete tudi po e-pošti. To storite tako, da z mobilnim telefonom slikate kupon z geslom in ga pošljete na naslov križanke@g-glas.si. V elektronsko sporočilo ne pozabite napisati svojih osebnih podatkov. Rok za oddajo je četrtek, 28. marec 2024.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	

ENKRAT LJUBICA, VEČNO LJUBICA, 1. DEL

Beg od doma

MILENA MIKLAVČIČ

usode

V Sloveniji poznamo kar nekaj skupin za samopomoč. Nekatere delujejo med starejšimi, druge med starši otrok s posebnimi potrebami, tretje pa so nastale zato, da se ženske z različnimi težavami enkrat mesečno zberejo in se o tem, kar jih pesti, pogovorijo med seboj.

Janka se jim je pridružila pred skoraj petimi leti. Na začetku je samo poslušala, potem ko se je malo privadila, je komaj čakala, da pride do besede in vrže iz sebe nakopičene težave in grde spomine.

»Ženske so me lepo sprejele, čeprav se mi je med lastnim izpovedovanjem včasih zdelo, da mi ne verjamejo,« mi je zaupala. Vzela sem si čas in prisluhnila njeni zgodbi, ki včasih res zveni, kot bi se odvijala na meji verjetnega.

»Odraščala sem v zelo povprečni, k pretirani skromnosti nagnjeni družini. Ali nam je tudi v resnici manjkalo denarja, ne vem. Spominjam pa se, da mi je bilo včasih blazno hudo, ko me je mama napodila iz kuhinje z izgovorom, da še kralj ni tako bogat, da bi lahko uresničil vse moje želje. Očim

mi je bil bistveno bolj naklonjen kot ona. Več let kasneje, ko sem se spopadala s težavami, mi je vedno pomagal, tudi z denarjem, ne le z nasveti.

Kot 16-letna smrklja sem naivno mislila, da moram, če se hočem rešiti težav in pridiganja, zbežati od doma. Za začetek sem pristala pri teti v Nemčiji. Našla mi je delo v hotelu, kjer sem bila deklica za vse. Plača je bila borna, a ker sem stanovala pri teti, sem lahko nekaj malega prihranila. Zvečer, ko sem padla v posteljo, sem pogosto razmišljala o bedakih, ki so mi doma govorili, da se v Nemčiji cedita med in mleko. Po dveh letih sem se vrnila v Slovenijo in se še ne 18-letna zaposlila v hotelu. Sodelavci so bili prijazni, le moje roke so krasili krvavi žulji.

Žal je bila plača zelo borna. Ko sem plačala stanovanje, mi ni ostalo niti za vložke. Jest sem hodila k teti. Kadar me je videla, da jezno brskam po krožniku, mi je rekla, da bom, lepa kot sem bila, kmalu srečala bogatega moškega, ki mi bo nudil dovolj denarja, da bom živela brez skrbi. Verjetno je tudi upala, da bom nekaj denarja dala tudi njej.

Do prihoda v enega od hotelov na Bledu se za moške sploh nisem zanimala. Družila sem se le s sodelavci, ki so bili praviloma starejši od mene, stric je bil kot kakšna lena krota, saj ga nikoli nisem videla delati, zmeraj je ležal na kavču in drnjohal.

Na Bledu mi je šef strežbe našel sobo kar pri svoji mami. Gospa je bila zelo zabavna. Kadila je kot Turek, tudi viskija se ni branila. Stanovanje je bilo natlačeno z različno šaro, ki bi jo, če bi imela kaj besede, takoj odpeljala na smetišče.

Edini prostor, ki je bil kolikor toliko urejen, je bila ogromna knjižnica. In prav tu so mi postavili razmajan divan, ki so ga skrili za leseno, mobilno steno, poslikano z gejšami. Na novoletni zabavi, ki sem se je po svoje bala, saj sem vedela, da bom 24 ur na nogah, sem spoznala Janka. Bil je res čeden, visok študent ekonomije, a na žalost brez denarja. Bila sem ravno prav trčena, da sem ga ubogala, ko me je prosil, naj mu ščitim hrbet, medtem ko je odprl blagajno in si iz nje 'izposodil' predvsem tujo valuto, ki smo jo skrivali v spodnjem predalu. Bilo me je na smrt strah, da ga bodo odkrili, a me je tolažil, da je do zdaj imel še zmeraj srečo.

Sredi februarja je prišla v hotel večja skupina angleških turistov. Kot po navadi mi je Janko čakal na terasi, da končam izmeno. Potem sva šla k meni. Stanodajalka je v poznopopoldanskih urah zaradi popitega viskija največkrat že spala. Res sem bila trapa! Nisem vedela, da se je Janko, medtem ko sem šla v kopalnico, sprehajal po hiši in si polnil žepo z njenim nakitom. V predsobi so name že čakali miličniki, Janka pa so imeli vklenjenega na tleh. Bil je ves krvav po obrazu. Na postaji milice so me do polnoči spraševali, kam sem skrila nakit. Potem so le ugotovili, da se mi niti sanja ne, o čem govorijo. Ob enih zjutraj so me postavili pred vrata, še prej pa so mi zagrozili, naj se pazim, kaj bom počela, ker me imajo zdaj v svojih evidencah. Kaj se je zgodilo z Jankom, ne vem, mislim pa, da je šel za nekaj časa sedet, ker ni bilo o njem več ne duha ne sluha. Potovalko s svojimi stvarmi sem našla na hišnem pragu. Solze so mi tekle po licih,

ko sem se počasi odpravila proti parkirišču za hotelom. Molila sem, da bo vsaj kakšen avto odklenjen, da bom lahko v njem prespala do jutra. Res je bil.

Ravno sem se prebudila, ko je prišel mimo Stevo, ki je delal v igralnici. Na videz sem ga poznala, kaj ga ne bi, saj je bil zelo lep moški. 'Mala, kaj delaš v tujem avtu?' mi je rekel in nagrbnčil čelo. V tistem trenutku me je sesulo, začela sem jokati kot dež. Prijel je potovalko in mi ukazal, naj mu sledim. 'Malo se bova igrala, potem bova pa zaspala,' je zašepetal, ko je zaprl vrata za menoj. Malo se je bal, da naju bodo slišali njegovi kolegi, ki so spali v sosednjih sobah. Tisto dopoldne sem na zelo brutalen in nasilen način izgubila nedolžnost. Vsakokrat, ko je legel name, me je držal za usta, ker se je bal, da bom zaradi bolečin kričala. Ves teden me je imel pod ključem. Zagrozil mi je, da me bo ubil, če bom zbežala. Vsakokrat, ko se je vrnil iz igralnice, je sledilo mučenje. Bil je nenasiten. Kot žival. Nekoč se je vrnil šele enkrat dopoldne. Bil je pijan, saj so sodelavci proslavljali rojstvo sina enega od njih. Zavalil se je na posteljo, vrata pa je pozabil zakleniti ... Izpraznila sem mu denarnico, vzela svojo potovalko in zbežala. Vse do Lesc sem tekla. Tam sem se usedla na prvi avtobus in se odpeljala proti Ljubljani. Nič nisem razmišljala: presedla sem se na naslednjega, ki je peljal v Koper. Bila sem prepričana, da me Stevo tam ne bo našel. Denarja sem imela dovolj, več kot tri tisoč nemških mark, vmes je bilo še nekaj tisoč šilingov in več sto tisoč italijanskih lir ...«

(Se nadaljuje)

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA KATJA DOLENC

Rdeča pesa je bogata predvsem s folno kislino in številnimi rudninami, ki med drugim pomagajo razstrupljati črevesje, odvajati vodo iz telesa in nevtralizirati ter odstranjevati strupene snovi iz telesa, še zlasti možganov.

Enolončnica iz rdeče pese

Potrebujemo 0,5 kg rdeče pese, 0,5 kg pora, 400 g govedine, sol, malo majarona, poper, 2 žlici mleka, 3 kisle kumarice, 2 krompirja, 50 g masla ali margarine in žličko moke.

Rdečo peso operemo, olupimo in narežemo na kocke. Por zrežemo na rezance, govedino na večje kose. Vse skuhamo skoraj do mehkega. Solimo, dodamo majaron, poper, mleko, drobno zrezane kumarice ter drobno nariban krompir za zgostitev. Kuhamo do mehkega. Iz masla in moke zgnetemo drobne kroglice ali svaljke, jih dodamo jedi in še malo pokuhamo.

Omaka iz rdeče pese

Potrebujemo 2 rdeči pesi, 2 trdo kuhani jajci, 8 žlic olja, 2 rumenjaka, sok pol limone, žličko gorčice in sol.

Rdečo peso skuhamo, olupimo, narežemo na koščke in s paličnim mešalnikom zmeljemo v kašo. Jajci drobno sesekljamo. Olje penasto umešamo z rumenjacom, dodamo sesekljani jajci, zmlato peso, limonin sok in gorčico. Dobro premešamo in po okusu solimo. Omako lahko uporabimo zraven kuhanega, pire ali praženega krompirja, kuhanega riža in govejega mesa.

Topla solata iz rdeče pese kot priloga

Potrebujemo 0,5 kg rdeče pese, kislno jabolko, 70 g prekajene slanine, 1 dl sadnega soka, 1 klinček, cimetovo skorjo, sol, sladkor in 0,5 dl rdečega vina.

Rdečo peso operemo, olupimo in grobo naribamo, enako jabolko. Slanino drobno zrežemo in prepražimo. Dodamo peso in jabolko, prilijemo sadni sok in dušimo do mehkega. Odišavimo s klinčkom in cimetovo skorjo, solimo in sladkamo po okusu. Preden ponudimo, prilijemo še vino in pomešamo. Ponudimo k pikantnemu mesu.

Rdeča pesa s čebulo in jabolki

Potrebujemo 5 gomoljev rdeče pese, čebulo, 3 kislne jabolke, 2 dl jogurta, 1 dl kisle smetane, sol in poper.

Rdečo peso operemo in v malo vode ali na sopari skuhamo z olupkom vred. Nekoliko ohlajeno olupimo in narežemo na rezine, jabolka in čebulo na drobne krljce. Kislo smetano zmešamo z jogurtom ter začинimo s soljo in poprom. Prelijemo in zmešamo.

Surova solata iz rdeče pese

Potrebujemo gomolj rdeče pese, jabolko, hren, sol, sladkor, mleto kumino, malo čebule, peteršilj, olje, limonin sok ali jabolčni kis. Peso operemo, olupimo in drobno naribamo, enako jabolko in malo hrena. Dodamo sol, sladkor, ščepec kumine, žličko sesekljane čebule, sesekljan peteršilj, olje in limonin sok. Zmešamo, pokrijemo in pustimo nekaj minut, da se prepoji.

Solati iz rdeče pese lahko dodamo različno zelenjavo. Dobra je s korenjem, cvetačo, kolerabo, jabolki, pastinakom in črnim korenem. Kuhani pesi dodamo kuhane dodatke, surovi pa surove. Kuhano solato lahko obogatimo z nekaj žlicami drobno nastrgane surove zelenjave in s sesekljanim peteršiljem ali drobnjakom.

Kremne rezine z jagodami

ERIKA JESENKO

Kremne rezine, po domače kremšnite, so klasična sladica in priljubljene tako zaradi svoje preproste priprave kot tudi izjemnega okusa. Dodatek sočnih jagod pa ustvari povsem novo sladico in še dodatno popestri vsak grizljaj.

Za pripravo kremnih rezin z jagodami potrebujemo: 400 g listnatega testa; za vaniljevo kremo: 6 jajc, 1,5 l mleka, 6 žlic moke, 6 žlic sladkorja, 5 žlic ruma; za jagodno kremo: 700 g jagod, 2 žlici limoninega soka, 50 g škroba ali praška za pripravo vaniljevega pudinga, 100 g sladkorja; 6 dl smetane,

sladkor v prahu za posip.

Testo razdelimo na dva dela in ga na tanko razvaljamo. Z vilicami ga večkrat prebodemo. Testo pečemo v pečici, ogreti na 180 °C, približno 15 minut oziroma dokler ne dobi lepe zlate barve.

Beljake in rumenjake ločimo. Iz beljakov stepemo trd sneg. Rumenjake in sladkor penasto vmešamo, da masa nekoliko naraste. Stepenim rumenjacom prilijemo rum ter med mešanjem postopoma dodajamo moko. Nazadnje masi rumenjakov dodamo še stepene beljake. Mleko zavremo in vanj vlijemo pripravljeno maso. Kuhamo

še pet minut, da se masa zgosti, medtem pa stalno mešamo.

Priprava jagodne kreme: jagode očistimo ter jih

LAHKE JEDI

narežemo v kozico. Potrebujemo s sladkorjem in prilijemo 3 žlice vode ter limonin sok. Pokrijemo in segrejemo do vretja. Pri nižji

temperaturi dušimo še 15 minut. Odljemo 1 dl tekočine, če je ta ostala. Jagode nato zmeljemo s paličnim mešalnikom v pire. Škrob zmešamo s tekočino, ki smo jo odlili od kuhanja jagod, ter ga vmešamo v jagodni pire. Kuhamo še nekaj minut, da se pire zgosti.

V večji pekač položimo prvo plast testa in nanj vlijemo kremo, ki smo jo skuhalih. Čezenj prilijemo jagodni pire. Počakamo, da se vse skupaj ohladi, nato stepemo smetano ter jo porazdelimo po rumeni masi. Na smetano položimo še drugo plast testa in potresemo s sladkorjem.

Namesto po novega na popravilo

V letošnji akciji Podaljšaj lajf svojemu aparatu – servisiraj sodeluje tudi Kranjčan Sašo Šegula, ki se s servisiranjem računalnikov ukvarja že trinajst let. Akcija bo pod okriljem družbe Zeos, ki poziva k odgovornemu ravnanju s potrošniškimi elektronskimi aparati, potekala vse do 5. aprila.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – »Na odločitev za popravilo računalnika vplivajo različni dejavniki, kot so vrednost naprave, stroški popravila ter dostopnost novih ali nadomestnih delov,« pravi Sašo Šegula. »Na splošno se večina ljudi nagiba k popravilu, a enako pogosta je tudi odločitev, da nedelujoč računalnik enostavno zamenjajo za novega,« pojasnjuje Šegula, ki sicer opaža, da velik odstotek uporabnikov pred zamenjavo računalnika serviserja zaprosi za mnenje glede smiselnosti popravila. »Od teh se jih približno devetdeset odstotkov odloči za popravilo.«

Računalniki se srečujejo z različnimi težavami, od programskih do strojnih. Med najpogostejšimi so okvare diskov, poškodbe zaslonov, počasno delovanje, prekomerno segrevanje, težave z zagonom, s programsko opremo ali pomnilnikom in napake operacijskega sistema. »Ljudje pogosto med uporabo računalnika pijejo kavo ali druge napitke, ki se lahko v trenutku nepazljivosti polijejo po tipkovnici,

kar je še eden od razlogov za neljubo okvaro.«

Kakovost izdelave slabša

Čeprav so novejši računalniki zmogljivejši, je kakovost izdelave ohišja slabša, saj prevladuje plastika, kar zmanjšuje njihovo trpežnost. Poleg tega so komponente bistveno manjše, pojasnjuje Šegula. Življenjska doba računalnika je zato vedno krajša. Na splošno se sicer pričakuje daljša življenjska doba pri namiznih računalnikih, medtem ko naj bi prenosni računalniki odpovedali prej. Če smo jih nekoč lahko uporabljali tudi do sedem let ali več, današnji modeli lahko začnejo kazati težave že v prvem letu uporabe. Vendar, kot dodaja, to ne pomeni, da računalniki ne morejo služiti bistveno dlje. »Tudi garancijska doba je bilo nekoč daljša, denimo do tri leta, danes imamo srečo, če naletimo na garancijo dveh let,« opozarja Šegula.

Ob tem je kot zanimivost dodal, da se ljudje, kljub temu da imajo računalnik vedno na istem mestu, pogosteje odločajo za prenosne računalnike namesto

Servisiranje računalnika predstavlja pogosto bolj ekonomično izbiro kot nakup novega. Stroški popravil so namreč precej nižji od cene nove naprave.

Sašo Šegula, serviser računalnikov / Foto: Tina Dokl

stacionarnih, čeprav so ti običajno dražji, počasnejši in tudi dražji za servisiranje. »Prenosni računalniki so morda bolj priljubljeni zaradi manjšega prostorskega odtisa,« meni sogovornik.

Stroški popravil nižji

Servisiranje računalnika predstavlja pogosto bolj ekonomično izbiro kot nakup novega. Stroški popravil so namreč v veliki meri nižji v primerjavi s ceno nove naprave. Poleg tega določena popravila, kot so zamenjava trdega diska, nadgradnja RAM-a ali menjava baterije,

niso le razmeroma preprosta za izvedbo, ampak lahko tudi znatno izboljšajo delovanje računalnika. »Z zamenjavo starega diska z novjšim lahko dosežemo tudi do trikrat hitrejšo delovanje računalnika,« zagotavlja serviser. Okoljska odgovornost je prav tako pomemben razlog za popravilo, saj lahko uporabnik s servisiranjem oziroma popravilom prispeva k zmanjšanju elektronskih odpadkov in ohranjanju naravnih virov.

»Popraviti je možno tudi okvaro na matični plošči prenosnika, osnovnem

računalniškem vezju, vendar so novejši prenosniki tako kompaktni, procesorje imajo integrirane na matični plošči in napajanje prek USB-C, da je popravilo možno le v približno desetih odstotkih. Zamenjava matične plošče pa je zaradi integriranega procesorja tako draga, da se ljudje skoraj raje odločijo za nakup novega računalnika,« je pojasnil.

Ko opazimo težavo z računalnikom, je smiselno, da ga čim prej odnesemo na servis, vendar pred tem ne smemo pozabiti na varnostno kopiranje podatkov.

Posebej to velja v primeru resne okvare diska, kjer je izguba podatkov pogosta. Zato je priporočljivo, da najpomembnejše podatke vedno hranimo na dveh različnih mestih, kot sta zunanji disk in USB ključ za dodatno varnost.

Redno vzdrževanje

Če se kljub vsemu odločimo, da bomo star računalnik zamenjali za novega, lahko odsluženega prodamo ali podarimo, saj so delujoče komponente lahko še vedno uporabne. »Idealno bi bilo vzpostaviti zbirališče za rabljene računalnike, kjer bi se vsi delujoči deli ohranili in ponovno uporabili.«

Šegula je poudaril tudi pomen rednega servisiranja računalnikov, ki ne preprečuje le kopičenja prahu in s tem povezanega tveganja pregrevanja, ampak tudi zagotavlja optimalno delovanje naprave. Pojasnil je, da so na novih računalnikih pogosto nameščeni številni nepotrebni programi, ki jih je smiselno odstraniti in na ta način optimizirati operacijski sistem. »Skrbno ravnanje in redno vzdrževanje sta ključna za dolgo življenjsko dobo in zanesljivo delovanje računalnika,« je sklenil Šegula.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazarjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Podarim ti pesem

Cerklje – Osnovna šola Davorina Jenka Cerklje vabi na tradicionalni dobrodelni koncert Podarim ti pesem, ki bo v torek, 19. marca, ob 19. uri v športni dvorani v Cerkljah. Rezervacija vstopnic ni potrebna, vstop bo prost, prostovoljne prispevke bodo namenili šolskemu skladu.

Pravljčni večer za odrasle

Radovljica – V Knjižnici Antona Tomaža Linhartaradovljica bodo v torek, 19. marca, ob 19. uri gostili ekipo petih pripovedovalcev iz slovenskih knjižnic, ki bo popeljala v svet magičnih zgodb in čarobnih trenutkov – tudi z glasbeno spremljavo.

OBVESTILA

Ali sem fit?, tombola, kulinarčna delavnica ...

Šenčur, Naklo, Preddvor – V okviru programa medgeneracijskega sodelovanja bo v sredo, 20. marca, ob 16.30 v Domu krajanov Šenčur družabno popoldne z igranjem tombole. V Medgeneracijskem centru Naklo bo isti dan ob 17. uri kulinarčna delavnica, ki bo seznanila s pripravo potice brez peke. V četrtek, 21. marca, ob 16. uri bodo v Naklem nudili pomoč pri uporabi pametnega telefona (pri nalaganju in uporabi različnih aplikacij, urejanju fotografij, brskanju po spletu ...). V Domu starejših občanov Preddvor bo v petek, 22. marca, ob 10. uri predavanje z naslovom Ali sem fit? Obiskovalci bodo izvedeli, kako doseči optimalno telesno pripravljenost in ohraniti zdravje.

ALPETOUR
Fotovaletna agencija
by ariva

Gradovi južne Češke 13.4., 2 dni od 204,00 EUR	Cinque terre, romantične vasice 13.4., 11.5., 2 dni od 194,00 EUR
Medžimurje, zeleni vrt Hrvaške 13.4., 1 dan od 78,00 EUR	Šarganska osmica in Višegrad 18.4., 13.6., 4 dni od 324,00 EUR
Republika San Marino 20.4., 19.10., 2 dni od 164,00 EUR	Benetke z otoki 20.4., 18.5., 1 dan od 62,00 EUR
Sarajevo in okoliške planine 29.5., 18.9., 5 dni od 308,00 EUR	Bernina Express, od Tirana do Chura 10.5., 20.9., 3 dni od 429,00 EUR
Severna Makedonija Glavno mesto Makedonije – Skopje, kanjon Matka, Narodni park Mavrovo, Ohrid – jezero in znamenitosti, najvišje ležeče mesto v Makedoniji Kruševo, vinorodno področje Tikveš. 18. - 23. 6. 2024, 6 dni od 399,00 EUR	

Kranj: 04/20 13 222, Šk. Loka: 04/51 70 305, Radovljica: 04/53 20 445, Jesenice: 04/58 09 755, Domžale: 01/72 20 016, Ptuj: 02/23 50 206

Katalog izletov že na naših prodajnih mestih! Svoj izvod lahko naročite na turizem@alpetour.si
www.alpetour.si

desetdnevna vremenska napoved

Torek 19. 3. 3/10 °C	Sreda 20. 3. 2/12 °C	Četrtek 21. 3. 3/15 °C	Petek 22. 3. 3/15 °C	Sobota 23. 3. 4/14 °C
Nedelja 24. 3. 1/7 °C	Ponedeljek 25. 3. 0/5 °C	Torek 26. 3. -2/6 °C	Sreda 27. 3. 1/9 °C	Četrtek 28. 3. 3/12 °C

tedenski koledar

	vzhod	zahod
19. 3. tor. Jožef	6.07	18.14
20. 3. sre. Srečko	6.05	18.16
21. 3. čet. Benedikt	6.03	18.17
22. 3. pet. Vasilij	6.01	18.18
23. 3. sob. Jože	5.59	18.20
24. 3. ned. Gabrijel	5.57	18.21
25. 3. pon. Minka, materinski dan ○	5.55	18.22

njati zdrav način življenja. Za vse aktivnosti so obvezne prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Likovni natečaj Branka Čušina

Koroška Bela – Farno kulturno društvo Koroška Bela je razpisalo 4. Likovni natečaj Branka Čušina. Tema je portret. Sodelujejo lahko ustvarjalci vseh generacij, v vseh tehnikah. Razpis za natečaj, ki bo potekal do 31. maja, je objavljen tudi na strani društva na Facebooku.

PREDAVANJA

Narodni parki ZDA

Tržič – V Knjižnici dr. Toneta Pretnarja bo v torek, 19. marca, ob 19. uri prvo potopisno predavanje Staneta Valjavca z naslovom Narodni parki ZDA, na katerem bodo obiskovalci skozi fotografije in zanimive zgodbe lahko spoznali naravo, ki se skriva na drugi strani oceana.

Fenomen narodne noše

Škofja Loka – V sredo, 20. marca, ob 18. uri bo v Loškem muzeju predavanje dr. Bojana Knifca o noši, ki se je začela razvijati v sredini 19. stoletja med slovensko zavednimi meščani, v času taborskega gibanja pa se je širila med kmečko prebivalstvo in postala prepoznavni znak slovenstva.

O ukrajinskih princesah na evropskih prestolih

Jesenice – Muzejsko društvo Jesenice v četrtek, 21. marca, ob 19. uri vabi na drugi muzejski večer te sezone. Primož Čebulj bo v Muzeju Kosova graščina predaval o ukrajinskih princesah na evropskih prestolih. Pred dogodkom, ob 18. uri, ima društvo tudi občni zbor članov.

RAZSTAVE

Pazi, kam stopiš

Tržič – V Galeriji Paviljon NOB v Tržiču bo v četrtek, 21. marca, ob 18. uri odprtje slikarske razstave Anke Štrukelj z naslovom Pazi, kam stopiš.

PREDSTAVE

Premiera predstave Kri

Dovje – KUD Jaka Rabič Dovje Mojstrana v četrtek, 21. marca, ob 18. uri vabi na premiero predstave Kri v priredbi in pod režijsko taktirko igralka Ane Ruter ter izvedbi igralske skupine Mladi dovški oder. Uprizoritev bo v Aljaževem prosvetnem domu na Dovjem.

Monokomedija Jutri začnem

Podnart – Kulturno društvo Podnart v petek, 22. marca, ob 19. uri vabi k ogledu monokomedije Jutri začnem v izvedbi KD Žirovnica. Vstop v Kulturni dom Podnart s prostovoljnimi prispevkom.

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM
TOYOTA Yaris, letnik 2009, dobro ohranjena, tel.: 040/202-712 24000722

STROJI IN ORODJA

PRODAM
MOTOKULTIVATOR MTD T330/50 HP, tel.: 064/161-099 24000724

KURIVO

PRODAM
BUKOVE goli in suha pokrita bukova ter gabrova drva, tel.: 041/608-765 24000723

STANOVANJSKA OPREMA

OGREVANJE, HLAJENJE
PRODAM
OLJNI gorilec Api, rabljen, za simbolično ceno, tel.: 04/25-51-141 24000716

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM
CESTNO kolo Scott, karbon okvir, velikost S – 52, 27 prestav, ravno krmilo, tel.: 031/736-014 24000720

HOBI

KUPIM
ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430 24000556

KMETIJSKI STROJI

PRODAM
CIRKULAR za žaganje drv, z mizo in koritom, tel.: 031/812-210 24000721

KUPIM

ODKUP traktorjev in kmetijske mehanizacije, v kakršnemkoli stanju, tel.: 041/255-834 24000718

POLAVTOMATSKI sadilec krompirja in krmni krompir, tel.: 041/841-835 24000719

PRIDELKI

PRODAM
JEDILNI in krmni krompir, tel.: 041/857-703 24000725

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM
10 bikov simentalcev, težki od 150 do 600 kg, samo v kompletu, tel.: 041/695-261 24000714

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne, grahaste in bele, pred nesnostjo – in KG piščance za dopitanje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 24000491

KOZO, staro eno leto, z mladičem, tel.: 041/937-653 24000717

RJAVE jarkice in bele piščance za dopitanje. Stanonik, Log 9, Šk. Loka, tel.: 041/694-285 24000674

STORITVE

NUDIM
ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 24000493

OPRAVLJAM notranja in zunanja slikopleskarska dela. Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 24000479

RAZNO

PRODAM
SMREKOVI okrogli koli, fi 6 cm, dolžina 1–2 m, tel.: 041/446-510 24000715

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Vaše želje sprejemamo po e-pošti na malioglas@g-glas.si ali po navadni pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

Nagrajenci križanke iz Gorenjskega glasa št. 18 so: **Anže Korenjak** z Golnika, **Slavko Pogačnik** iz Zg. Gorij in **Slavko Pestar** iz Šenčurja. Geslo je bilo Karizmatični alpinistični hipi. Čestitke!

Nagrajenci križanke z geslom DAN ŽENA, katere sponzor je OBI, d. o. o., in je bila objavljena v Gorenjskem glasu 5. marca 2024, so: Slavica Šivic z Jesenic, Lidija Kunčič iz Naklega in Miroslav Marčeta iz Škofje Loke. Vsi trije prejmejo praktično nagrado. Nagrajencem iskreno čestitam.

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 17. 3. 2024
2, 13, 15, 19, 22, 23 in 35

Loto PLUS: **16, 22, 27, 36, 37, 42 in 39**
Joker 6: **6 4 7 8 6 8**

Predvideni sklad 20. 3. 2024 za Šestico: **1.710.000 EUR**
Predvideni sklad 20. 3. 2024 za 6 plus: **670.000 EUR**
Največji dobitnik za Joker 6: **1.000.000 EUR**

radio GORENC | Širim veselje!
Osrednje slovenska **93,8 MHz** | Jesenice **92,1 MHz** | Tržič **95,1 MHz**

RADIO KRANJ 97.3
tvoji najljubši hiti

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Radio Sora
Vedno blizu. **91.1 / 89.8 / 96.3**
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

NOVO

Knjiga »Še enkrat, prosim!« je namenjena glasbenim učiteljem, učencem in staršem. Jasmina Pogačnik, izvrstna učiteljica klavirja na Glasbeni šoli Kranj, jo je napisala srčno, duhovito in navihano, zato vam knjigo toplo priporočamo.

Ob obhajanju petdesetletnice poučevanja klavirja se spodobí, da kaj zapišem!

21 EUR * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Nabirajmo čemaž
Branko Vrhovec

Pomlad je pravi čas za nabiranje čemaža, ki ima kopico zdravilnih učinkov, hkrati pa je imeniten tudi kot svojevrsna spomladanska rastlinska specialiteta. Čemaž vam lahko da vse tisto, kar vam da česen in še več. Zelo uporabna knjižica za vse ljubitelje čemaža!

Mehka vezava, 48 strani.
Redna cena knjige je 9,90 eur, akcijska cena je samo **7⁹⁰ EUR** * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Čaji iz zelišč in sadežev

So vam všeč zeliščni čaji? Potem jih poskusite pripraviti sami. Ob pravem času nabrana in pravilno posušena zelišča ohranijo vonj, okus in blagodejne učinke. V knjigi je opisanih 68 zelišč in njihovi učinki, dodan je koledar nabiranja ter recepti.

Mehka vezava, 175 strani. Redna cena knjige je 19,90 eur, če jo kupite na Gorenjskem glasu je cena **14⁹⁰ EUR** * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Butarice so naša posebnost

Na festivalu cvetnonedeljskih butar v Železnikih si je bilo mogoče ogledati, kako zelo se te razlikujejo v posameznih delih Slovenije.

ANA ŠUBIČ

Železniki – Prihajajoča nedelja bo cvetna in na ta dan bodo v cerkvah znova blagoslavljali oljčne vejice ter butarice in druge snope pomladanskega zelenja. Kako se ti razlikujejo po posameznih slovenskih pokrajinah, so minulo soboto pokazali v Železnikih na petem Festivalu cvetnonedeljskih butar. V kulturnem domu si je bilo možno ogledati trinajst različnih primerkov – od Prekmurja, Štajerske, Koroške do Gorenjske. Kot sta poudarila predsednik Turističnega društva Železniki Tomaž Weiffenbach in avtorica razstave Sabina Romšak, so butarice prava posebnost in bogastvo naše države, ki kljub svoji majhnosti premore veliko različnih butaric.

Sabina Romšak je na tokratni razstavi predstavila trinajst različnih butaric, med njimi tudi t. i. ljubenske potice, figuralne butarice iz Ljubnega ob Savinji.

Kot je pojasnila Romšakova, se razlike kažejo v pomenovanju butaric, sestavinah in oblikah. Izdelane so iz različnega rastlinja: bršljana, pušpana, ciprese,

mačice, brinja, oljčnih vejic ..., marsikje pa nanje obešajo še jabolka, pomaranče, mandarine in pisane papirnate trakove. Vsako leto se trudijo, da za festival butar zberejo čim več različnih primerkov, kar po besedah Romšakove ni enostavno, saj je do izdelovalcev težko priti oz. jih je čedalje manj. Letos je bila prvič razstavljen butarica iz Mislinje. Izdelana je bila iz vrbovih vej in pušpana ter okrašena s papirnatimi cvetovi in pisanimi trakovi, ki so krasili tudi nekatere druge primerke butaric. Vselej izstopajo t. i. ljubenske potice, lesene figuralne butarice iz Ljubnega ob Savinji. Izdelane so po najrazličnejših motivih; razstavljeni primerki so bili v obliki motorne žage, avta in otroške dude.

Butarice tudi izdelovali

Obiskovalci so lahko videli tudi snopa iz Topolšice in Dravograda, pušl iz baške grape, palovško in šmarsko butarico iz okolice Kamnika, ki imata dodane smrekove oblance, pa poljansko in žirovsko butaro, beganci z Bleda in Begunj, naklansko banco in seveda butarico iz

Železnikov, ki jo okrasijo še s čipkami. Podoželske butare so bile običajno visoke in težke, saj so jih kmetje po blagoslovu doma razdrli in njene dele razdelili na mnogo krajev po posestvu – za zaščito domačije, ljudi in živali pred vsem hudim. Butare pa so bile velike tudi zato, ker so se fantje z njimi postavljali in celo tekmovali, kdo bo k blagoslovu prinesel najlepšo in največjo, je pojasnila Romšakova. »Cvetnonedeljska dediščina je zelo bogata. Škoda bi bilo, da gre v pozabo,« je poudarila.

Obiskovalci so imeli tudi letos možnost pod mentorstvom Bernarde Kvas iz Zgornjih Palovč pri Kamniku izdelati svojo butarico iz zelenja in raznobarnih oblancev. Zanimanje za delavnico je bilo veliko, organizatorji pa so bili zelo zadovoljni tudi z obiskom festivala, ki je poleg butaric ponudil še marsikaj drugega. Razstavljeni so bili še velikonočni prti, Unicefove punčke in druga ročna dela upokojenk, obiskovalcem so ponudili tudi oljčne vejice, velikonočne hostije, dražgoške kruhke, čipke in spominke, košare in suho robo ...

Butarice se razlikujejo po imenih, sestavi in obliki. Nekatere jih okrasijo s papirnatimi cvetovi in trakovi.

Obiskovalci so si pod mentorstvom Bernarde Kvas iz Zgornjih Palovč pri Kamniku lahko izdelali svojo butarico iz zelenja in raznobarnih oblancev.

Energijske pijače kot standard

V okviru akcije Do dobre energije brez energijskih pijač strokovnjaki opozarjajo na njihovo škodljivost. Preverili smo, kaj o tem menijo mladi.

Jaša Luštrik, Kranj:

»Na splošno ne maram gaziranih pijač, tako da tudi energijska pijača ni pogosto na mojem seznamu, pa tudi presladka se mi zdi. Nazadnje ko sem jo pil, mi je skoraj srce eksplodiralo. No, vsaj zdelo se mi je tako. Mislim, da moji vrstniki premalo spijo, nekateri le po tri ure na noč, in potem raje spijejo eno ali dve energijski pijači.«

Polina Vodnik, Kranj:

»Energijske pijače pijem redko, skoraj nikoli, ko pa jih, je to zato, da ostanem budna. Negativnih izkušenj nimam, razen da sem enkrat pokusila sladoled redbull in mi sploh ni bil všeč. Nasploh pa ne uživam kofeina, niti kave. Mladi pijejo energijske pijače, ker premalo spijo, mnogim pa je všeč njihov značilni okus.«

Mitar Tadić, Kranj:

»Energijskih pijač sploh ne pijem, nazadnje sem jo pil pred dvema ali tremi leti. Spijem raje kakšno kavo, poznam pa veliko ljudi, ki pijejo energijske pijače. Verjetno zato, ker imajo občutek, da jim dajo energijo. Meni ni všeč niti okus niti občutek. Energijo lahko dobim na druge načine.«

Marcel Čarman, Medvode:

»Energijskih pijač ne pijem, za energijo spijem kavo, ampak še to bolj iz navade. Največji porabniki so zagotovo študenti, verjetno zaradi časovne stiske – veliko snovi in premalo ur v dnevu. Učenje podaljšajo v noč, energijske pijače pa pijejo tudi, ko gredo zvečer ven, da imajo potem več energije.«

Maša Skodlar, Kranj:

»Mislim, da je pitje energijskih pijač postalo nekakšen del 'imidža', standard. Verjetno mnogi mislijo, da so 'kul', če jih pijejo. Sama jih pijem takrat, ko se moram veliko učiti. Me malo dvigne na energijskem nivoju. Kot pa slišim, so te pijače precej škodljive in vsebujejo veliko sladkorja.«

N. T. / Foto: Tina Dokl

vremenska napoved

Danes bo sprva oblačno, čez dan pa se bo oblačnost trgala. Jutri zjutraj bo po nižinah megla, možna bo slana. Čez dan bo sončno. V četrtek bo sončno z nekaj spremenljive oblačnosti. Proti večeru se bo od zahoda pooblačilo. Možna bo kakšna ploha. Pihal bo jugozahodnik.

TOREK

6/8 °C

SREDA

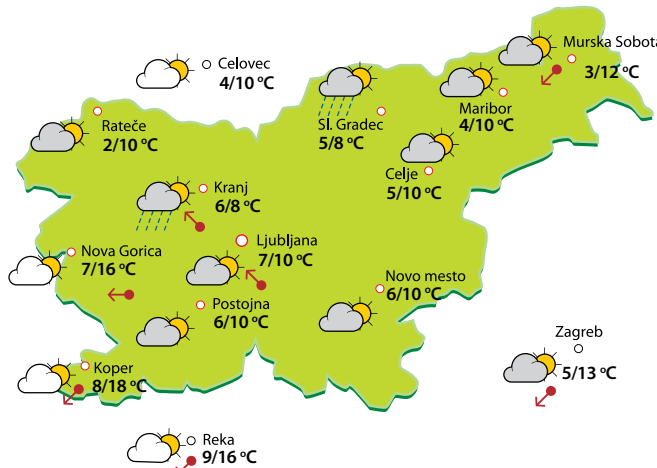
0/15 °C

ČETRTEK

1/17 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

NA GLAS

aforizem

Sosed na svoji kmetiji že dolga leta prideluje najdebelejši krompir in najboljše trdobočno olje daleč naokoli.

Milan Fridauer - Fredi